

Nepriklausoma LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Nr. 37(807) XXII m. (15 ct.) MONTREAL, 1962 - MAIRONIO metai. RUGSĖJO-SEPTEMBER 19 d Postage paid at Montreal

K. Liet. Bendruomenėi 10 metų

Savaitinė įvykių apžvaga

RUSIJA IR AMERIKA PRADEJO KALBĖTI APIE KARĄ

Chruščiovas šaukia tarnybon 150,000 rezervininkų. Kennedy į tai atsakė, kad JAV neperadės agresijos vakarų pusrutulyje.

Vietnami veržiasi kinai. Susidūrimas Indijos pasienyje.

KENNEDY gavimas iš JAV kongreso teisių pašaukti reikalui esant 150.000 rezervininkų, nepaprastai sujaudino Chruščiovą ir iššaukė jo nepaprastą ambiciją.

CHRUŠČIOVAS, paveiktas JAV savisaugos priemonių, pareiškė, kad ir jis pašaukia 150,000 rezervininkų. Taigi, dantis prieš dantį...

To pasekmėje,

PRASIDĖJO KALBOS APIE KARĄ.

Kennedy tuojau atsiliepė į Chruščiovo iššaukimą ir atsakė, kad Amerika neperadės agresijos vakarų kontinente, bet lygiai neleis, kad kas nors leistas agresiją pradėti. Rusijos ginklavimasis čia nieko nepašaukia, sakė Kennedy, nes jeigu JAV ką nuspręstų, tai ir padarys.

Kalbėdamas toliau, Kennedy pareiškė, kad kol kas

IŠ KUBOS PAVOJAUS NĖRA.

Bet jeigu pasirodytų, kad rusų susitelkimas Kuboje gresia pavojais, tai JAV imsis priemonių savo saugumui patikrinti.

SUSIDŪRIMAS Indijos - Kinijos pasienyje įgauna grėsmingą pobūdį. Kinai pradėjo indus spausti. Kuo tas pasibaigs? Yra didelių sunkumų

BRITŲ BENDRUOMENĖS SUSIRINKIME,

kuris dabar vyksta Londone. Didžiausias kliuvinys — Bendrosios rinkos klausimas.

MACMILLANAS žino, kad Anglijai neįmanoma atsiskirti nuo visos Europos, kuri visai

PAKELIUI Į POLITINĮ APSIJUNGIMĄ.

Anglija negali likti už durų. Bet kaip kurti Bendruomenės narių savanaudiškumą sukelia sunkumų.

ALŽYRE, tebesitęsiantis apriėmas. Atrodo, kad einama prie tvarkos.

KAS NAUJA KANADOJE

DIDELĖ DEMONSTRACIJA KANADOS SOSTINĖJE

prie parlamento rūmų ir prie

Mutual Corporation League (Bendradarbiavimo lyga), kuri apima visas sovietijos pavergtas tautas, iniciatyva rugsėjo 15 d. Kanados sostinėje, Ottawoje, įvyko didelė demonstracija, kurioje dalyvavo daugelio tautų, esančių Sov. Rusijos pavergime, žmonės. su daugybe plakatų ir savo tauti nemis vėliavomis. Demonstracijoje dalyvavo ir lietuviai. Kadangi demonstracija vyko po pietų metu, kai pasibaigė KLB Krašto Tarybos posėdžiai, tai demonstracijoje dalyvavo ir daugumas Tarybos narių.

Demonstrantai, nešini plakatais, reikalaujančiais pavergtoms Europos tautoms ir Sov. kolonizuojamoms jų valstybėms laisvės, defiliavo priešais federalinį Kanados parlamen-

Sovietų Rusijos atstovybės.

ta, nuo kurio laiptų į demonstrantus kalbėjo minėtos Lygos prezidentas, Milan Jakubec ir sekretorius, Pat Walsh. Buvo perskaityta deklaracija, kuria paremiamas Min. Pirm. J. Diefenbakerio pareiškimas kelti Jungtinių Tautų asamblėjoje reikalavimą, kad Rusijos pavergtos tautos ir jų valstybės atgautų laisvę ir nepriklausomybę.

Po to demonstrantai sėdėjo mašinose ir per Ottawą nuvyko prie Sov. Rusijos atstovybės ir ten demonstravo su plakatais ir vėliavomis. Policija buvo iš visų pusių apgulusi ir saugojo Sov. Rusijos pasiuntinybės namus ir artyn demonstrantų neleidė. Demonstrantai tačiau savo uždavinį atliko, o mašinų vilkstinė su plakatais pro ats-

SUKAKTUVINIS KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS KRAŠTO TARYBOS SUVAŽIAVIMAS

Didžiausioji Kanados lietuvių organizacija, apimanti didžiausią Kanados lietuvių skaičių — Kanados Lietuvių Bendruomenė — galutinė savo savarankiško organizavimo forma — KLB Krašto Taryba rugsėjo 30 dieną susilaukia dešimties metų sukaktuvės. Penktosios KLB Krašto Tarybos pirmoji sesija buvo priimta šioms sukaktuvėms ir sušaukta Kanados sostinėje, Ottawoje, kurios apylinkės valdyba ir Ottawos lietuvių kolonija sudarė nepaprastai geras posėdžių sąlygas.

Prieš atidarant posėdžius, buvo

ATIDARYTA MENO PARODA,

toje pačioje posėdžių salėje. KLB Kr. V-bos pirm. St. Kęsgaila tam tikslui pakvietė Lietuvos gen. konsulą J. Žmuidziną. Po to dail. J. Pautienius trumpai pažymėjo, kad parodoje dalyvauja Telesforas Valius, Petavičius ir J. Pautienius. Jis gi užbaigiant parodą pabrėžė KLB tradiciją — savo pasireikškimus įremini ir meno — dailės, dainos, muzikos, šokio ir kt. rėmus.

KLB Kr. V-bos pirm. St. Kęsgaila trumpu gražiu žodžiu pasveikino naujai išrinktosios Kr. T-bos narius dešimtmečio sukaktuvėmis, ir T. J. Borevičiui paskaičius invokaciją, posėdžių prezidentui pakvietė naujoje taryboje esančius pirmosios tarybos narius — P. Lukoševičių, J. R. Šimanavičių ir J. Kardelį ir sekretoriais vėndosičius — P. Janušką ir M. Kizį.

Pirmininkaujant J. Kardeliui pasveikinus Kr. T-bą su kaktuvėmis ir palinkėjus kūrų bingų idėjų ir darbingumo, imtasi svarstyti

DIENOTVARKĖ.

Išrinktos mandatų (J. Lukoševičius, P. Lelis ir St. Juozapavičius) ir rezoliucijų komisijos (A. Kuolas, J. Kšivickis ir S. Jakubickas).

Sveikinimus pareiškė Gen. konsl. J. Žmuidzinai, PLB V-bos pirm. Dr. J. Sungaila, J. Matulionis, J. Šimarskis, p. Barzdukas, p. Jasaitis, Sudburio apy. v-ba, J. Kardelis (N. L. vardu), keli raštu bei telegramomis.

Praeitose sesijos protokolo patvirtinus, pradėti

VALDYBOS PRANEŠIMAI.

Pirm. St. Kęsgaila plačiai apibūdino V-bos veiklą, kuri jau žinoma iš reguliariai valdybos duotų pranešimų. Baigdamas pranešimą pirmininkas pasiūlė statuto pakeitimus; Kultūros Fondą ir Šalpos Fondą įjungti į didesnę organizacinę centralizaciją ir Politinį komitetą įstatutinti.

Kr. V-bos išdėtininkas Pr. Rudinskas davė piniginę v-bos apyskaitą. Tarpesiniu laikumi gauta pajamų 2,740.62; išlaidų turėta 2,135.58, kasoje 605.04.

Platų kultūros Fondo pranešimą, apimantį lietuviškas mokyklas, kultūrinę veiklą, padarė pirm. T. J. Borevičius. Fondo kasininkas Jonas Lukoševičius pranešė, kad fondas turėtų

tovybę pravažiavo. Ši demonstracija tos dienos vakarą jau buvo pranešta per radio ir televiziją.

jo 1,351.45 pajamų, 542.39 išlaidų ir kasoje turi 809.06.

Šalpos Fondo pirm. I. Mališka apibūdino šalpos reikalus ir patiekė apyskaitą: Pajamų turėta 1,202.00, išlaidų 1,158.63 ir kasoje yra 44.14.

Labai įdomų pranešimą padarė

BALTŲ FEDERACIJOS

vicep. J. R. Šimanavičius, nušvietęs detales, kurios turėjo lemti mamos įtakos politikos pasikeitimams visų pavergtųjų tautų naudai. J. Šimanavičius išskėlė mintį, kad Baltų Federacijos organizacija būtų išplėsta į visas apylinkes, kuriose būtų sudaryti jos skyriai.

J. Kardelis trumpai pranešė apie Polit. k-tą ir A. Liūdžius apie Garbės teismą.

Tautos Fondo pirm. V. Vaidotas patiekė apyskaitą: gauta 6,438.11 aukų. (Platesnė apyskaita sek. NL nr.).

Kontrolės komisija konstatavo, kad apyskaitos tvarkoje.

Iš apylinkių pranešimus darė: Montrealio J. Šiaučius, Ottawos J. Šimarskis, Oakville p. Ancevičienė (plačiau apibūdino vaikų ir suaugusiųjų naujos sąlygos gyvenimo reikiškus), Sudburio p. Venckevičienė, St. Catharines A. Šetkis (pabrėžęs jaunimo įtraukimą į KLB veiklą reikala), Rodney V. Ignaitis, Toronto Kun. Klebonas P. Ažubalis ir Delhi S. Jakubickas.

Pirmininkaujant J. R. Šimanavičiui, prasidėjo

PRANEŠIMŲ APATARIMAS, užėmęs ilgesnį laiką, ypač pasiūlymų aptarimas. Statuto keitimai buvo nutartas ir pakelti mus suredaguoti išrinkta teismų komisija: pp. Užupis, Liūdžius ir Ignaitis.

Pasisakius p. Ignaičiui,

PRIMTI LIETUVIŲ FONDO ĮSTATAI

ir komisija kuri įstatus paruošė, išrinkta laikinąja Fondo valdyba — V. Ignaitis, P. Januška ir S. Jakubickas. Visi tautiečiai kviečiami Fondui daryti išsūšūkiu: „Kapitalas — Lietuvai, procentai — lietuvių bei“.

Išrinkta

NAUJA KLB KRAŠTO VALDYBA:

P. Lukoševičius, P. Rudinskas, I. Mališka, J. Šemogas, A. Norkeliūnas, V. Pavilanius, J. Borevičius, J. Adomaitis ir J. Kardelis. Kontrolės k-ja palikta ta pati (pp. Juozapavičius, Sonda ir Ankudavičius), Garbės teismas papildytas kandidatu — J. Gustainiu.

Į PASAULIO LIETUVIŲ SEIMĄ,

kuris įvyks 1963 metais Toronte, išrinkti: Kęsgaila, P. Lukoševičius, Šimanavičius, Rinkūnas, Rudinskas, Nagys, Kardelis, Jurkus, Gražytė, Gustainis, Ignaitis, Užupis, Borevičius, Mikšys ir Sakalas; kand. liko: Januška, Venckevičienė, Ažubalis, Pavilanius ir Kšivickis.

SUMANYMUOSE SVARSTYTA

Lietuvių studentams bendrabučių steigimo klausimas, kuopasiūlyta rūpintis naujai valdybai; Metraščių turinio klausimas, kuriame pasiūlyta sudaryti komisiją; Jaunimo klausimas, kuris išspręstas ta prasme, kad prie Kr. V-bos būtų sudar-

MAŠINŲ FONDO VAJUS

Kai N. L.-ai mašinos jau perkanos ir jau dastatomas NL namų priestatas, labai svarbu, kad tautiečiai, o ypač skaitytojai, didina Mašinų fondą. Per savaitę Mašinų Fondui atsiuntė naujų įrašų:

Dr. P. Tunkūnas, Chicago, USA 50.00

Vikta Jomas, Chicago, USA..... 10.00

Dr. J. Mališka, Montreal 10.00

Montvila Pranas, LaSalle 10.00

Simokaitis M., Chicago, USA 20.00

Viso 100.00

Nuoširdžiausiai dėkojame už įnašus.

Fonde buvo 9,839.00

Per savaitę gauta 100.00
Fonde dabar yra .. 9,939.00
Fondui užplanuota .. 15,000.00
Fondui dar trūksta 5,061.00

Labai prašome trūkstamą sumą papildyti už ką būsime labai dėkingi.

35(805) numerį įvyko ne maloni klaida: 40 dolerių, pildant iki 100, paskyrė Jurgis Skardis iš Sault - Ste. Marie, Ont. Pavardė mūsų nuoširdaus bendradarbio buvo iškreipta. Šiuo korektūriniu klaidą atitaisome ir Jurgį Skardį nuoširdžiai atsiprašome.

Visiems vajeaus dalyviams nuoširdžiai dėkojame ir prašome atsiliiepti daugiau tautiečių. Spaudos Bendrovės „Nepriklausoma Lietuva“ Valdyba.

Pasaulio lietuvių sostinėje

DAILININKO ANTANO TAMOŠAIČIO

tapybos, akvarelės ir grafikos dienos. Lankymas nuo 7 iki 10 val. vakaro, šeštadieniais nuo 12 iki 9 val. vakaro, sekmadieniais nuo 10 iki 9 v. v.

Parodai išleistas iliustruotas katalogas, kuriame yra duomenų apie autorių ir H. Nagio straipsnis, įvertinantis Antano Tamošaičio kūrybą.

Parodai išleistas iliustruotas katalogas, kuriame yra duomenų apie autorių ir H. Nagio straipsnis, įvertinantis Antano Tamošaičio kūrybą.

REZOLIUCIJOS — NUTARIMAI

KLB V Krašto Tarybos sesija, įvykusi 1962 Maironio metais — rugsėjo 15—16 dd. Ottawoje, peržvelgusi okupuotos Lietuvos ir Kanados lietuvių reikalus, priėmė šiuos nutarimus - rezoliucijas:

Padėkas Kanados Min. Pirm. J. Diefenbakeriui

KLB Krašto Taryba dėkoja Kanados ministeriui pirmininui John Diefenbaker už Lietuvos, Latvijos ir Estijos generaliniams konsulams suteiktą oficialų valdžios pripažinimą. Šiuo žingsniu Kanados vyriausybė parodė, kad supranta ir tiki tautų laisvę ir demokratinių pasaulio pergale prieš komunistinį imperializmą.

PLB petijijos reikalas

Sukelti didžiulį visų kontinentų plotu ir žemės rutulio tautų mastu sąjūdį už Lietuvos ir bendradarbiavimo galimybę, Latvijos ir Estijos laisvę ir neapibrėžtą Jaunimo komitetą; svarstytas Kr. T-bos rinkimų klausimas, tikslu praplėsti apylinkių dalyvavimą.

Kiti

SVARBŲ SUVAŽIAVIMO FAKTAI.

Kr. Tarybai puikias vaikes iškėlė Ottawos liet. apylinkė, dėl ko jai, pirmininko J. Šimanavičiaus asmeny ir visai Ottawos lietuvių kolonijai pareikšta nuoširdžiausia padėka su dar didesne viltimi, kad atėjus eilei, Ottawos lietuvių suruoš ir Lietuvių Dieną.

Sekmadienį Vyskupijos namų kur vyko po posėdžiai (labai patogiomis ir kultūringomis sąlygomis) kopyčioje įvyko pamaldos, kurioms pražį įžangą padarė vyskupijos bažnyčios klebonas, linkėjęs Lietuvai laisvės. Kun. Klebonas P. Ažubalis atlaikė iškilmingas mišias ir pasakė nepaprastai gražų, kupiną tolerancijos ir visus lietuvius šaukiantį į vienybę, kurio geriausia forma yra Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, pamo kslą. Istoriniam KLB suvažiavimui šis pamokslas taip pat bus istorinis. Gaila, kad Bendruomenė dar neturi Magnetofono, kuris tiksliai užfiksuojętų tekus svarbius momentus, kaip šis.

Suvažiavimui baigiantis, Suvažiavimas vyko labai darybingoje nuotaikoje, tikslai gal vienam kitam momentui nu kryptant nuo susikaupimo ties tikslu. Jis užbaigtas Tautos Himnu, paskutinį posėdį vedant P. Lukoševičiui, naujam KLB Kr. Valdybos pirmininkui.

1963 metai — sukilėlių metai

KLB Krašto Taryba nutaria, kad įprasmingame ir atžymėtame kiekvienus metus, praleistus ne savo laisvoje šalyje, siūlo juos pavadinti kokių nors reikšmingu ir išskirtiniu vardu. Sekančius 1963-čiusius pavadinkime sukilėlių metais. Jie turėtų būti skirti, pirmoji eilė, 1863 metų sukilimo šimtmečiui prisiminti, bet taip pat ir visiems mūsų tautos visų laikų mirusiems ar gyviesiems kariaus, kovojusiems ir kovojantiems prieš visas vergijas už savo krašto laisvę.

Dėl žemųjų lietuvių išlaikymo

KLB Kragto Taryba yra nuomonės, kad šeima yra pagrindinis priaugančios kartos lietuvių išlaikymo veiksnys ir dėl to lietuviško priauglio problemą laiko pačiu svarbiausia išieivijos gyvenime. Tačiau su galėsčiu turi pastebėti, kad mūsų vyresnioji karta dažnai lengvabūdiškai išsižada savo kaimo šeimoje ir tokiu būdu sugrąžia pačius lietuviškus pagrindus. Todėl Kr. Taryba kviečia motinas ir tėvus rimtai susirūpinti savo gimtosios kaimo išlaikymu.

Sveikinimas PLB Kultūros Tarybai

KLB Krašto Taryba sveikina Pasaulio Lietuvių Bendruomenės sudarytąją Kultūros Tarybą, linkėdama jai sėkmės, koordinuojant ir planuojant mūsų švietimą ir kultūrinę veiklą, ir kviečia visus lietuvius besąlygiškai remti ją, kad jos darbas būtų našus ir svarus.

Lietuviams Tėvynėje

KLB Kr. Taryba sveikina seris ir brolius tėvynėje, kovojančius už savo papročius, tikėjimą, kultūros ir tautinių tradicijų. Nukelta į 8-tą psl.

Nepriklausoma Lietuva

INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą! For liberation of Lithuania!
Už ištikimybę Kanadai! For loyalty to Canada!

Authorized as second class mail by the Post Office
Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.

LEIDŽIA KANADOS LIETUVIŲ CENTRO TARYBA IR
SPAUDOS BENDROVĖ „NEPRIKLAUSOMA LIETUVA“
Redaktorius Jonas Kardelis.

DO 6-6220

.7722 George Street, LaSalle, Montreal 32, Quebec, Canada

Prenumerata metams: Yearly Subscription Rates:
Kanadoje\$ 5.00 Canada\$ 5.00
Amerika ir P. Amerika. \$ 5.50 America & S. America. \$ 5.50
Visur kitur\$ 6.00 Other Countries\$ 6.00

Adresų pakeitimas 25 ct. (su prenumerata arba sm. pašto ž.)
Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitarimą, gauna nuolaidų.

Nepaprastai svarbiu, bet visai užmestu klausimu

LIETUVOS ATEITIES RIBŲ REIKALU

Prof. S. Dirmantas 1962 m. rugsėjo 8 dienos kultūriniam „Draugo“ priede aptaria „LIFE“ 1960 metų pasaulio atlasą, būtent — kaip ten pavaizduota ir pristatyta Lietuva. Prof. S. Dirmantas randa daug trūkumų ir nesigali leidėjams prie kaitų, nors ir švelniai pareiškė.

Tačiau objektyviai klausimą pastačius, ar netektų priekaištų visų pirma nukreipti sau?

Iš tikrųjų: ką gi mes, lietuviai, esame davę tokių leidinių leidėjams, kad jie galėtų objektyviai Lietuvą pavaizduoti?

Atvirai kalbant, mes patys Lietuvos, jos ribų klausimu, dar braidome patamsiuose. Tiksliai prisiminkime Čikagos parodą, dėl to pat ginčus spaudoje, visokias nesąmones lietuviškose mokyklose, pagaliau patys faktą — Vilniečių išleista anglų kalba A. Šapokos — Vilnius lietuvių gyvenimo leidinys, kurį, kaip skelbiama, koregavę istorikai St. Sužiedėlis ir R. K. Jurgėla. Tat, ar mes patys žinome, kokia Lietuva yra ir kokia turėtų būti?

Pirmiausias dalykas: net istorikai yra užmirę Lietuvos Steigimo Seimo pirmąją deklaraciją, paskelbtą į visą pasaulį. Lietuva atstatoma etnografinėse ribose! Užmiršome jau ir tą faktą, kad vykdant šį Steigimo Seimo nutarimą, paremtą visos tautos valia, buvo kruvinai kovojama už etnografinės Lietuvos ribas ir vakaruose ir rytuose. Užmiršome faktą, kad Lietuva, tiksliai įgyvendinti, turėjo pasitenkinti mažuoju etnografiniu branduoliu, bet visą laiką nerimo. Užmiršome, kad Mažosios Lietuvos Taryba greta Lietuvos delegacijos, dar specialius žygius Versalyje ir pas Pirmojo Pasaulinio karo Aliantus, kad visa Lietuva būtų apjungta į vieną valstybę. Visą užmiršę, nutūpę vadina mūsų nepriklausomos Lietuvos laikų Lietuvos minimumu ir nieko daugiau nežinome, nematome ir nesiekiamo. Nėra Mažosios Lietuvos ir nereikia; ir leidiniuose ją nurašome tai vokiečiams, tai rusams, tai lenkams, tai net nežinia kam. Nėra ryšių Lietuvos ir apsiriantame su padėtimi. Nusilenkiamie smurtui ir pataikaujamie prievartai. Neturime drąsos viešai pasakyti atvirą tiesos žodį, pareikšti savo teises!

Taigi, patys nesiorientuojame, o iš kitų reikalaujame, kad jie už mus geriau žinotų mūsų reikalus...

Dar vienas dalykas: ir tie, kurie žinome tautos valią, kurie ir norime, kad tautos valia būtų vykdoma, dažniausia bijome, tą viešai pasakyti. Štai, Vliskas savo metu, kai Lietuvos ribų klausimas atrodė aktualėja, pavaizdavo brošiūrą specialiai Lietuvos ribų reikalui. Bet... bijojo išleisti savo vardu ir išleido anonimiškai! Bijoję ir brošiūrą formulavusio, prof. Z. Ivinskio pavardės paskelbti. Tur būt ir

prof. Z. Ivinskis neišdriso savo pavardės padėti brošiūroje. Tokie mes esame savo žemių, savo krašto reikalų ir savo gairės gynėjai! Atrodo, jog mes zuikiais pasislėpę ir bijodami, kad vėjelis nepapurtytų mūsų kailiukų, tūnome ir laukiame, kada koks nors biznierių, a la „Life“ už mus padarys mums priklausantį darbą. Ar ne skandalingas?

Aišku, kaip diena: patys čia nokime ko privalome. O tai visam pasauliui pasakė, o mūsų ipareigojo visos tautos išrinktas ir visos tautos valią išreiškęs Lietuvos Steigiamasis Seimas: Lietuva atstatoma etnografinėse ribose!

Tai viena. Antra: patys duokime gerų šaltinių, kuriais visi kas tuo domisi, kad galėtų pasinaudoti. Autentiškų, pačių lietuvių paruoštų šaltinių. (Mūsų Vilko paruoštos brošiūros rinkinyje tebėra, — reikia tiksliai išleisti brošiūrą).

Čia, kalbant apie šaltinius, pirmiausia turime prieš akis ruošiamąjį „Lietuvių Enciklopediją“ 15-ąjį tomą, kuris skiriamas specialiai Lietuvai ir žada mas išleisti anglų kaba. Tur būt, autoritetingesnio, geresnio šaltinio niekas dar neruošia, — tat jam — L. E-jos 15 tomui — ir nukreipkite dėmesį. Jis dar neišleistas, jį dar galima pildyti ir koreguoti. Tame LE tome turės būti ir prof. S. Dirmanto minimi žemėlapiai. Kurie žemėlapiai bus įdėti? Kaip jie pavaizduos Lietuvą???

Kartą Lietuvių Enciklopedija išleido žemėlapi. Gal ji panaudos ir šiam tomui? Taigi būtų didžiausia nesąmonė. Tai būtų skandalas! O kuo mes garantuoti, kad taip neatsitiks? Kas žino, kaip ten vyksta darbas? Žinome, kad tą tomą redaguoja puikus literatūros žinovas, bet ar jis vienas gali pasiimti atsakomybę už tą tomą? Ar leidėjui bus sukrauta atsakomybė už tą tomą? Išleisime jį pasauliui nepaprasto svarbumo Lietuvių Enciklopedijos tomą, kuris pretenduos į rimtus šaltinius, o paskui vėrsime ir spaudysimės, kaip po parodos Čikagoje???

Štai kuo reikia susirūpinti. Enciklopedija bus šaltinis. Kas gali pasakyti, koks tas šaltinis bus?

Prof. St. Dirmantas ir visi, kam tas rūpi ir kam privalu rūpėti, kas sielojasi šiais klausimais, — imkime iniciatyvos. Gal veikti per Profesorių organizaciją. Gal Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos sudarytoji Kultūros Taryba ar Kultūros kongresas taip pat pareikštų savo iniciatyvą? Reikalas nepaprastai rimtas!!!

Viskam pagrindas, kaip išei namasis punktas: turi būti išpildyta visos lietuvių tautos valia, išreikšta Lietuvos Steigiamojo Seimo deklaracijoje, kuri skelbta šitaip:

„Lietuvos Steigiamasis Seimas, reikšdamas Lietuvos žmo

Ar ką nors žinote apie Meno Kūrinių Loteriją?

JEIGU DAR NIEKO NEGIRDĖJOTE,
SKAITYKITE ŠI PRANEŠIMĄ.

„Nepriklausomos Lietuvos“ lietuviškosios spaudos židinio sutiprinimui ir suformavimui į pajėgią dirbti visokius spaudos darbus leidyklą, lietuviai dailininkai yra suaukoję augštos vertės meno kūrinių. Spaudos Bendrovė „Nepriklausoma Lietuva“ šiuos visus darbus leidžia loterijos būdu, tai ir yra Meno Kūrinių Loterija.

Daugelis dailininkų jau atsiuntė savo kūrinius — paveikslus, skulptūras, mozaikos kūrinius, o dailininkė A. Tamošaitienė prie savo tapybos kūrinio pridėjo dar specialiai išauštą savo Meno Studijoje menišką tautinį drabužį; kitų pažadėti kūriniai dar laukiami.

Dabar gi pranešama, kad Meno Kūrinių Loterijos bile tai jau platinami.

Loterijos biletų galima gauti pas Mašinų Fondo vajeus talkininkus.

Šie dailininkai NL Meninei loterijai atsiuntė kūrinių: Bukauskas Romualdas — Karnavalas. Skulptorius Dagys — Sargybinis, žvalgas ant pilies bokšto. Januškevičius Česlovas — Mozaika Šokėja. Norkus Jonas — Vinco Kudirkos portretas. Remeika Vytautas — Senas jaunuolis(?). Šepetys Alfonsas — ??? Tamošaitienė Anastazija — Koplytėlė prie tėvšinės ir taut. drabužis. Tamošaitis Antanas — Žvejys. Valius Telesforas — Vasara. Vazalinskas Alfonsas — Laurynijos gamta prieš atgimimą. Viešulas Romas — Sunku giriai be gegutės. Žmuidzinienė Halina — Naturmortas.

Visiems jau atsiuntusiems meno kūrinių nuosirdžiai dėkodami, laukiame dar iš pasižadėjusių ir nepasižadėjusių pamos, kurios ir tikimės.

PONUS AG. IR KS. RATAVIČIUS

nuosirdžiai sveikiname sulaukus šeimos padaugėjimo, — sūnaus.

Mūsų džiaugsmas lygus Jūsų džiaugsmui.

Konstancija ir Leonas Balzarai.

Mosklo - Technikos naujienos

KOMPOZITORIŲ MAŠINA ELEKTROTERMOMETRAS

Vis dažniau bandoma panaudoti šiuolaikinės technikos pasiekimus muzikoje: sukurti naujus instrumentus, sutechninti muzikos reprodukciją ir pagaliau patį komponavimą. Kai kurie pasiekimai šioje srityje pasirodė tik kaip mažos dalykai ir greit išnyko, kiti išsilaikė ilgiau. Prie pastarųjų priklauso labai įdomi aparatūra, kurią sukonstravo Maskvoje technikos mokslų kandidatas Eugenijus Murzinas. Aparatūra pavadinta „muzikinis sintezatorius ANS“ (šios raidės atitinka įžymaus rusų kompozitoriaus A. N. Skriabino inicialus).

Sudėtingas prietaisas prietaisų ko optikos bei elektronikos principais. Jis skiriamas muzikinio veikalo partitūrai užrašyti ir jam reprodukuoti. Kompozitorius užrašo rėžtukų gaidas ant stiklinės plokštės, kuri yra padengta tamsių dažų sluoksniu. Tokiu būdu užrašyta partitūra sudaro mašinos reprodukcinio mechanizmo darbinę programą. Ji nustato, kokius, kuo atspalvio tonus, kuria tvarka ir kuriuo instrumentu turi atkurti garsinius prietaisus. Mašina turi labai turtingą skalę garų, kurie iš dalies primena klasišinius muzikinius instrumentus, o iš dalies yra visiškai nauji ir nepažįstami. Ji gali sukurti neįprastus akordus, turtingus garsinius atspalvius, įdomius efektus, o taip pat įveikti techniški sunkiausios pasąžus.

Tarybiniai kompozitoriai labai susidomėjo muzikiniu sintezatoriumi: patys bando dirbti su juo ir naudojami juo kompozicijoms. Šia mašina jau buvo sukomponuoti keli kūriniai, kurių svarbiausias priklauso Nikolajui Nikolskiui. Įžymus tarybinis kompozitorius D. Šostakovičius neseniai pareiškė: „Fotolektrinis muzikinis sintezatorius yra labai įdomus. Jis pla piečia kūrybinę fantaziją ir atveria naujus plačius horizontus kompozitorių išradimui“.

nių valią, proklamuoja esant atstatytą nepriklausomą Lietuvos valstybę, kaip demokratine respublika, etnografinėmis sienomis, ir laisvą nuo visokių ryšių, kurie yra buvę su kitomis valstybėmis.“

Taigi: Tautos valia yra visų lietuvių veiklos pagrindas ir gairė! O kai kalbama apie Lietuvos ribas, yra aiški direktyva: Lietuva etnografinėse ribose!

J. Kardelis.

K. L. BENDRUOMENES REIKALAI

PASKUTINIS KLB KRAŠTO VALDYBOS POSĖDIS

įvyko rugsėjo 11 dieną pirmą kuriam reikia apie 300 dol. rinko Stp. Kęsgailos bute. laidy.

Priėmęs praėjusiojo posėdžio protokolą, pirmininkas pažymėjo, kad visi nutarimai išpildyti ir toliau informavo darytų reikalus: Iš Otta wos gautas atsakymas, kad Min. pirm. J. Diefenbaker Lo done dalyvauja Britanijos Bendruomenės posėdžiuose ir KL B Krašto Tarybos sesijos metu nebus sugrįžęs; vainiko už žu visiems už laisvę paminklo nie kam neleidžiama padėti, todėl ir lietuviams neleidžiama; De vintojį Lietuvių Diena Windso roje labai gražiai, o ypač buvo gražu, kad dalyvavo la bai daug jaunimo ir koncerte publikos buvo net daugiau, ne gu baliuje.

Tautos Fondo vedėjo kelias klausimas, kaip liečias Toronto apylinkę, patartas išsiaiškinti vietoje.

Nutarta nupirkti rotatorius, — Antanas Tvaranavičius, li gą laiką dirbęs, o gal ir dabar tebedirbantis Kanadoje, Onta rio provincijos miškuose. Jis pats arba apie jį žinantieji, ma loniai prašomi pranešti: Z. K manauskas, 1139 Wingohuc king St. Philadelphia, Pa. U. S. A.

18 VYRŲ GAVO 236 METUS KALĖJIMO

Vankuverio teismas už prekybą narkotikais nubaudė 18 spekuliantų: 3 po 20 metų, 4 po 14 metų ir kitus po 12—8 metus, — visų bendra kalėjimo metų suma 236 metai.

JUOKDARIAI...

KUBIEČIAI GADINA KRAUJĄ

Mizara: Antanėli, draugužė li, gal tu nuramins mano širdelę, labai susisielvartavusi?

Sniečkus: Kas tau Rojukai, kartus pipirukai, atsitiko, kad tu taip macnai susielvartavai?

Mizara: Antanėli, tiksliai ne užsigauk. Nu gi sugrįžo iš Lietuvos Kubos mano draugai mie lieji. Jie pas jus gi viešėjo Klai pėdoje...

Sniečkus: Žinoma, pas mus. Kaipgi! Mes juos priėmėm, va šinome, šokdinome, kaip ir jus, kai lankėtės Lietuvoje...

Mizara: Gerai, Antanėli, ale kad jie sugrįžę spjaudosi... Sako: kvaili tie lietuviai komgi zeliai. Ouskiai - suskiai juos už nosies vedžioja, o jie, kaip nu kirpti avinėliai, ir nesumeke na... Sako: kvailesnių padarų niekur nesame matę...

Sniečkus: Mizara - Mizarėli, tu netikėtai tais kubiečiais, nes jie patys nežino, ko nori. Mes jiems nesigailėjome nei maisto, nei gėrimo. Mūsų kolūkiečiai nedateklių viskių turi ir neap sigina, bet jau kubiečiai sotūs buvo iki pat kaklo...

Mandrapypkis.

Lenkai dėl Vilniaus nerimsta

„40--METIS SUJUNGIMO VILNIAUS SU LENKIJA“.

Tokia antraštė čikagiškis „Dziennik Związkowy“, š. m. 28 liepos įsidėjo RP (lenkų egzilų teigr. agentūra Londo ne, D. Britanijoje) pranešimą, o sykiu ir priminimą lenkams. Visas pranešimas pažodžiui taip skamba:

„24 kovo turėjo būti mini ma 40-toji sukaikties Lenkijos seimo iškilmingo posėdžia Var šuvoje, kuriame vienbalsiai (?) —Sic! — žemiau visur mano ženk lai — JDC.) priimtas bei patvirtintas žiniai ir vadovautis „Sujungimo Aktas“, kurį jau 24 vasario priėmė vilniškis sei mas.

Išlaisvinimas.

Tai buvo pabaiga dviejų me tų vilniečių kovos už sujungi mą su Lenkija. Balandy, 1919 m. J. Pilsudskio kariuomenės drąsiu manevru išlaisvintas Vil nius, nelaimei, liepos mėn. 1920 m. buvo vėl užimtas bol ševikų. Vėliau atsirado lietu vių valdžia. Ir tik spalio mėn. 1920 m. į Vilnių įžygiavo(?) gen. Želigovskio divizija(?). Tuomet tik Vilnius tapo sosti ne „Litvy Srodkovej“ (Vidu rines Lietuvos), kurios savaran kiškas gyvavimas bei valdyma sis turėjo palengvinti susitari mą su Kaunu dėl federacijos su Lenkija.

Derybos, dalyvauiant Belgi jos žymiam politikui Hyman sui, neatnešė laukiamų vaisių. Tuomet nutarta praveisti(?) rinkimus. Laikinosios vyriaus ybės priešaky atsistojo p. Alek sandras Meysztovicz.

Balsavimas.

8 sausio, 1922 m. buvo įvyk dytas balsavimas („plebiscitas“ — JDC.). Nors persveriančioji dauguma nelenkų balsavimą boikotavo, vis dėlto prie unų atėjo per 64% (Sic!) įteisintų (uprawnionych, pabrėžiū, įtei sintų, kaip kad darė kun. Pu ciata ir kiti, bet ne teisėtų — mano pastaba — JDC.) bri suotojų. Tuo būdu balsavimas patvirtino ankstyvesnius duos menis, kurie buvo dar 1916 m. vokiečių šioje srityje surinkti bei paskelbti, į ką dabar atsi žvelgiant, lenkiškos valdžios

Generalinis Komisariatas balsa vimams praveisti savo oficialia me leidiny paskelbė, kad 20.211 kv. kilometrų srities plote, gruody, 1919 m. gyveno viso 735.089 gyventojai.

Tikybomis vietiniai gyvento jai skirstėsi taip: katalikų 78%, žydų 11,5%, stačiatikių 9%.

Tautiškai didžiausią įgė su darė lenkai (503.004). Taip pat priskaityta 64,295 baltgu džiai ir 52.814 lietuvių (o kur dingo dar 114.976 žmonės? — JDC.).

Karo eigoje vilniečiai jau tu rėjo per daug visokių pasikeiti mų. Įvairių valdžių visokie eks perimentai jiems jau įgrįso ir da bar vien tik buvo geidžiamas su sijungimo su Lenkija. Todėl be sąlyginės inkorporacijos (tikro vėje, tik dalies lenkų įsikorpo ravimo — JDC) šūkis buvo iš imtinai populiarius balsavimų se.

Seimas.

Vilniečių išrinktasis (?) sei mas 20 vasario, 1922 m. priėmė atitinkamą nutarimą, kuris pra sideda gražių (perdėm mela gingu — JDC) įvadu:

„Vardan Dievo Visagalio! Mes, Seimas Viniuje, laisva (?) ir visuotina (?) Vilnijos Žemės gyventojų valia pašauk tas, pilnutinę teisę tos Žemės likimą apspręsti turįs. visais laikais atsimenąs, kad ilgiems amžiams Horodlės bei Liubli no aktais surišti ir 1791 m. Ge gužinės Konstitucijos dėsniais užantspauduoti, Žemės mūsų geravlio susitarimo tvirtu pa grindu į visumą sujungėme, sykiu ant kraujo tėvų mūsų už laisvę po nelaimingų Tėvynės pasidalinimų tautos kovose au kojančiai pralieto...“ (manau, kad po visos šios tirados seka žodis, lenkiškai egzeltuotai tar tas, — prisiėkime! — m. pas taba — JDC.).

Ši visa perdėm pakvašėliš kai melaginga „reliacija“, tik riaus, abrakadabra, šitaip bai siama:

„Toksai tikrumoje buvo bal sas Istorijos“.

Tai specifiškai lenkiškos „is torijos“, visais laikais perdėm suklastotos balsas. Gi tikroji

istorija rodo visai ką kitą, bū tent: tik 18% gyventojų, ir tai iš visų pasviečių sugabentų len kų tebsavo (žiūr. Dr. V. Dau girdaitės - Sruogienės Lietuvos Istorija, psl. 904). Be to reikia prisiminti, kad toks kun. Puc a ta ir kiti samdė agentus, išraš i nėjo jiems jau mirusių žmonių metrikas ir siuntė prie galsavi mo urnų. Atseit, pagal Gogolį, vertėsi „mirusių sielų“ patarna vimu! Tik lenkas ir begali su galvoti bei įgyvendinti tokį triukšą!!! Ir, bjauriausia, vėliau demonstruoti „istorijos“ bal sų...

Perskaičius

tokią, tik lenkuose teaptinka mą abrakadabrą, prisimena pa čių lenkų išminties perlas, kad kai Dievas nori lenką nubausti, tai atima jam protą; bet kai no ri jį visai pribaihti, tai vėl jam protą grąžina.

Taip atsitiko lenkam ir pas kiausiamę jų istorijos tarpnsy je. Prisiminkime lenkų elgėsi su lietuviais, ukrainiečiais ir ki tais, jų užgrobtose žemėse gy venusiais žmonėmis, prisimin kime jų užmačias išsiplėsti „od morza do morza“ sykiu su vi sokių jėgų demonstravimu bei „koncentravimu“ (prieš Hilde rio vermachtą nuo Dauguvos iki Tatrų!?) — tikrai jiems bu vo išuštėjęs kaušas. Gi vėliai grąžintas protas padiktavo, kad galima ir reikia ginti tik savo Varšuvą — čia ir absoliučiai ap suptos Varšuvos tikrai herojiš kas gynimas. Deja, šaukštai bu vo po pietų — lenkai turėjo būti pribaihti. Tai atliko Stali no iš paigti lenkų sudarytas is „komitetas“ (toje pačioje laik raščio „Dz. Zv.“ laidoje įdėtas straipsnis su lenkam ir šiam tu riniui būdinga antraštė: „63 dni bezprzykładnego bohaterst wa ludności stolicy. — Armie sowieckie staly bezczynnie na prawym brzegu Wisły, patrząc cynicznie na rzeź Warszawy“ — 63 dienos sostinės gyvento jų išimtino heroizmo. Sovietų armijos stovėjo dešiniajame Vislos krante nieko neveikda mos ir ciniškai stebėdamos vy kstančias skerdynes Varšuvo je).

Bet, kaip ir iš augščiau pa duotos reliacijos matyti, len kams vėl atimamas protas — jie vėl svaičioja apie „kresus“

„od morza do morza“, „mo carstwo“ ir prš., o svarbiausia, „Wilno“, „Lvuv“, „Kijuv“, na, aišku, ir „Kowno“, „Litwa“... tik dabar gal be Horodlės ir Liublino... Taip, tuštumą len kai patys pasipildo lenkiškomis ambicijomis.

Ir todėl keisčiausiai atrodo noras mūsų kai kurių veiksnį kių pertraktuoti su tokiais, tik pakvairėliškų užmačių bei am bicijų kupiniais ponais lenkai... Stebėtina!

Nenusimano, kad lenkai nie kuomet nieko neišmoks — ku protą ir karstą lentos neištie sins.

Jonas D. Čėsna.

Red. priedas. P. J. Č. rei kalą vertina nepasitenkinimo mastu. Ar nebūtų prasmingiau giliai į reikalą pažūrėti? Vi sam gyvam pasauliui juk yra į gimtas dalykas siekti ir pasiek ti daugiausia. Atseit imperaliz mo siekimas yra natūralus. Jei gu to veržlumo trūksta, ar ne prasminga į tai atkreipti dėme sys? Kas iš to, kad Vytautas iš plėtė imperiją nuo jūrų lig jūrų, bet įpėdiniai nesugebėjo jos išlaikyti? Kodėl mes dabar negyvybingi? Kodėl nesugeba me pasipriešinti, laisvės sąlygo se, atsilaikyti svetimos ban goms?

LIETUVIAI TARPTAUTI NIO LASVŲJŲ PROF. S-GŲ CENTRO KURSUOSE

Laisvųjų Profesinių S-gų tarptautinis egzilų centras jau eilė metų Fed. Vokietijoje (šiais metais Bergneustad vie tovių) organizuoja seminarą -kursus užsieniečiams. Jūs lan ko prof. s-gų judėjimu susido mėje tremtiniai, be to ir vokie čiai, prancūzai, italai ir kt. Va karų Europos kraštų gyventojai, esama ir atstovų iš naujai laisvę atgavusių I Afrikos kra štų. Šie kursai — seminaras vy ksta š. m. rugsėjo 3—15 d., o rugsėjo 16—19 dd. numatytas lankymasis Vak. Berlyne. Da lyvių tarpe yra ir du lietuviai, gyv. Fed. Vokietijoje. E.

TAVO VIENKARTINĖS AUKOS LAUKIA TŪKSTANČIAI LIKUSIŲ TAUTIEČIŲ VOKIETIJOJE LIETUVI, ŠKIRK VIENOS DIENOS UŽDARBĮ ŠALPAI

giau negu jo mokslo darbai yra pagarsėjęs jo pasakymas: Jei gu Egipto karalienė Kleopatra būtų turėjusi trumpesnę nosį, visai kitaip būtų susidėjusi žmonijos istorija... Taikant mū sų dabarčiai, mes galėtume pasakyti panašiai. Jeigu draugas Nikita Chruščiovas nebūtų Jungtinių Tautų susirinkime ope ravęs bato argumentais, būtų kitaip susidėjusi mūsų istorija...

— Kaip tą reikėtų suprasti?

— O gi taip, kad visas tas didysis tautų areopagas nebū tų pamatęs, kokio žemo kultūrinio lygio yra „didžioji tėvy nė“. Ir mums, pavergtiems, būtų buvę daug blogiau, nes kul tūringumas būtų daręs savo įspūdį. O kai Jungtinių Tautų išrinktieji žmonės pamatė, koki žemi yra sovietijos valdovai, mums daugiau galimybių atgauti laisvę... Iš tikrųjų gi ne veltui ir patarlė sako: Be vėjo ir voratinkliai nesidraiko. Vis kam yra priežastis ir be priežasties niekas savaime nesidaro... Ir Chruščiovo batas istorijoje suvaidins savo rolę, vertą jo savininko...

— Jūs manote?

— Nė kiek neabejoju. Kaip gi kitaip suprasti? Laukinis pavergia kultūringą žmogų. — Jį tegali laikyti tiktai prievartos priemonėmis, kurios turi ribą. O riba visada lieka riba, prie kurios galų gale prieinama. Prieis ir Lietuvos okupan tas...

— Šefe, Tamsta šiandien karingai nusiteikęs...

— Atsibodo gyventi melo pavergtam. Atsibodo melas!..

— Taip. Bet gi kai melas viskam vyrauja, tiesai nelieka vietos...

— Mane taip nuteikė ta jūsų moksladraugė. Ji tiksliai galvoja. Dialektiškai. Ne veltui ji marksizmo kursas lankė.

Gydytojų pasikalbėjimą nutraukė tyliai neįjuntamai į ka binetą įsėlinusi slaugė. Visi nutilo.

Visa Klaipėda sekė Amerikos „pažangiųjų lietuvių“ kiek vieną žingsnį. Nė vienos jų pėdos „Tiesa“ nepraleido neapra šiusi. „Tiesa“ paskelbė visą „pažangiųjų“ sąrašą, bet Barvai niui įdomūs tiktai gydytojai, kurių „pažangiųjų“ ekskursijo je du — Algirdas Margeris ir Jonas Stanislovaits. Barvainis sumetė, kad jam nebloga būtų susisiekti su pasitraukusiais ko legomis, bet reikia sužinoti bent vieno jų adresą.

Barvainiai neturėjo stetoskopų, termometro. Reikėjo ir kraujui matuoti priestais, be ko dabar gydytojas jau negali išsiversti. Reikėjo... ir kelnų, nes visas apsirėngimas tebuvo iš nepriklausomybės laikų ir jau baigė susidėvėti. Jam, gau nant 1000 rublių, neįperkamos buvo medžiagos, nes už me džiagą kostiumui reikėjo mokėti mažiausia 1500 rublių, už pa siuvimą 400—500 rublių. Algos jo ir žmonos, kai jie gyveno drauge, beužtekėdavo prasimaitinti ir šiaip taip išlaikyti butelį. Vaikams gi reikėjo pastoviai pirkti drabužėlius, apavą, nes jie gi nemoka apsirėngimo taupyti. Tat, Barvainis galvojo, kad gal koks kalega padarys jam malonumą ir ką nors atsiųs...

„Tiesoje“ jis skaitė, kaip „pažangieji“ Amerikos lietu viai buvo vežiojami ir vedžiojami po Vilnių, Trakus, Pane rius, Kauną, plukdomi „Kauno jūromis“, Nemunu...

MŪSŲ SPORTAS

VEDA KAZYS BARONAS
ZADYNĖS WINDSORE

Devintosios Kanados Lietu vių Dienos proga, Windsore įvyko Š. Amerikos lietuvių lau ko teniso ir futbolo pirmeny bės, sutraukusios gražų sporti ninkų būrį, tik deja, labai ma žai prieauglio.

Lauko tenise visas pergalės paėmė Čikagos Neris: vyrų vie nete V. Grybauskas nugalėjęs Kanados pabaltiečių meistrį G. Pataroką (Hamiltono Ku vas), moterų — Juškaitė įveikė dama Bliūdžiūtę, dvejetai (Gry bauskas — Pikeliūnas) ir miš rūs — Juškaitė ir Grybauskas

Išskirti reikia vyrų vienetą, kur favoritas hamiltonietis G. Patarokas finalą pasiekė po la bai lengvų pergalių, tuo tarpu V. Grybauskas sunkiai pusiau baigmėje „susitvarkė“ su Pike liūnu. Ir baigmėje, nors pirmą vietą laimi čikagietis, tačiau jau antrame Hamiltono Kovo ats tovas „atskaito“ V. Grygaus kui 6:3 ir trečiame veda 4:0. Meisteris atrodo aiškus. Deja, kelios hamiltoniečių klaidos — ir pasekmė 5:5. Nuo čia, V. Grybauskas atsiplėšia ir setą baigia 7:5. Vyrų dvejetai atne šė taip pat didelę staigmeną — laimėjamą pusiaubaigmėje jau nos Clevelando Žaibo poros prieš „senus vilkus“ — G. Pal taroką ir J. Svilą (Hamiltono Kovas) 3:6; 6:3; 7:5, tačiau finale žaibiečiai neparodė to kio paties žaidimo kaip prieš hamiltoniečius ir pralaimėjo Či kagos Neries dvejetui 6:2, 6:1.

Futbolo rungtynės tarp Čika gos Lituanicos ir New Yorko LSK baigėsi tik po pratęsimo Čikagos pergale 2:1. Gaila, kaip ir futbole, taip ir lauko te nise matėsi labai mažai žiūro vų.

ŽALGIRIS ANTRAS

Liucernoje pasibaigė pasau lio irklavimo pirmenybės, kurio se Sov. S-gą aštuonviečių var žybose atstovavo Vilniau Žal girio irklainikai, laimėję pirmą vietą liepos mėn. Filadelfijoje. Šį kartą lietuviai nepakarto jo pergalės iš JAV ir 2 km var

žybose buvo antri, atsilikę nuo vokiečių 3 sek. Tokiu būdu, dėka Žalgirio irklainikams, S. S-ga šioje varžyboje laimėjo pasaulio vicemeisterio vardą ir sidabro medalį. Bendrai, pasau lio irklavimo pirmenybės laimė jo vokiečiai, surinkę daugiau siai aukso, sidabro ir bronzos medalių.

MIRĖ LIUDAS ZEIKUS.

Š. m. rugsėjo 7 d. Čikagoje mirė buv. Lietuvos dailiojo čiuo žimo meisteris a. a. Liūdas Zei kus. Mūsų užuojauta velionės broliui ir giminėms.

TRUMPAI IS LIETUVOS.

— Dviračių lenktynes aplink Lietuvą — beveik 1032 km nuotolį, komandiniai laimėjo Vilniaus Troleibusas, o indivi dualiai taip pat tos komandos narys V. Vincelis, šį nuotolį įveikęs per 27 val. 54 min. 43 sek. Antras buvo J. Grybauskas ir trečias — Lietuvos kolonis tas Timofiejus Zlotnikov.

— Sov. S-gos futbolo pirme nybėse Vilniaus Žalgiris sužai dė lygiomis — 1:1 su šių metų SS-gos taurės finalininku Do necko šachtioru. Vilniečiai ir toliau savo grupėje randasi pas kutinėj vietoj.

— Pradėti Lietuvos futbolo pirmenybių rudens rato žaidi mai. Didesnių staigmenų nebū ta, o žiūrovų daugiausiai — 2 tūkst. sutraukė Mariampolės Še šupės ir Plungės Linų audiniai rungtynės, pasibaigusios 2:1 Marjampolės naudai.

— Už atradimus elektrolito sukūrimo SS-ga išdavė garbės pažymėjimą chemijos mokslų kandidatui, žinomam šachma tininkui Romui Višomirskiui.

— Vilniaus Dinamo jaunieji tinklininkai iškovojo visos SS-gos Dinamo draugijos meisterio vardą. Deja, daugumas koman dos narių pavardės nelietuviš kos: Matuševas, Žolnierikas, Kulakovas, Rumiancevas ir tt.

— Lietuvos lenkas J. Jašče ninas atsiekė naują Lietuvos re Nukelta į 6 psl.

SEIRIJŲ GIRIA.

ROMANO EPILOGAS

Voratinkliai nesidraiko be vėjo

31.

Nuėjęs į ligoninę, Barvainis sužinojo iš jaunųjų kolegų, kad ir jie buvę kalbinami vienos moters aukoti Klaipėdoje sta tomai bažnyčiai.

— Tai nuostabu, — susirūpinęs pastebėjo Barvainis.

— Galite nesistebėti, šefe, nes tai yra legalus reikalas, — atsiliepė Šilgalis. — Ši rinkliava valdžios leista. Visiems gi gerai žinoma, kad be valdžios sutikimo, ir plaukas negali būti išrautas iš plikės... kaip be Dievo valios nė vienas plaukas ne gali nuo galvos nukristi... pagal patarlę.

Barvainis nemaloniai pasijuto, išgirdęs šį palyginimą. Jis sukrutėjo visu kūnu, bet natsiliepė.

— Na, gal kiek ir daugiau ši moteris reikalauja, — ne rangiai nutęsė Kalnėnas. — Ji kalbėjo apie solidarumo sąjū dį. Lietuvių solidarumą. Solidarumą ginant lietuvių teises ir kovojant su tais, kurie mūsų tautai neša mirtį... Atrodo, tai kiek daugiau, negu valdžios leista...

— Bet sutik, kolega, — įsiterpė Šilgalis, — kad jos, — žinoma ne jos vienos, — keliamasis sąjūdis yra principinio pobūdžio: būti žmogum, būti savarankišku žmogum, jausti sa vo teises ir būtinai jas ginti. Juk tai yra natūralu, visiems pri imtina ir visiems sąmoningiems būtina. Ar gi ne tiesa?

— Neabejoju, kad tai tiesa, bet tai jau ne tiktai valdžios neleistina, bet tai yra griežtai priešinga valdžios tikslams, — teigė Kalnėnas.

— Kolegos, o man vis dėlto patiko tos moters sąjūdžio tikslų formulavimas: patriotinio susipratimo mokytis iš Basa navičiaus, tėvynės melės — iš Maironio, veiklumo ir kovos už tautos ir žmogaus teises — iš Kudirkos ir, mūsų sąlygose, ko vos priemonių — iš garsiojo indo Mahatmos Gandhi. Aš ste bioosi, iš kur ta moteris tiek daug turi smegenų, kad sugebė tų taip realiai ir tiksliai formuluoti sąjūdžio principus, kurie, atvirai pripažinkime, mūsų sąlygomis yra labai tikri.

— Jį, šefe, su mumis studijavo Vilniaus universitete tei sę. Bet jį lankė ir marksizmo kursą. O ten gi mokina kovos būdų ir priemonių. Skirtumas tas, kam kas panaudoja tuos mokslus, — aiškino Šilgalis.

— Aš šitos moters nepažįstu, bet apie ją girdėjau, — sa kė Kalnėnas.

— Jį — jauna dar mergaitė, — precizavo Šilgalis. — Jums ji atrodo solidžia moterim tur būt todėl, kad ji labai rimtai dėsto sava mintis, — aiškino Šilgalis. — Matyti, ateina laikas, kad istorijos ratas turės pasisukti.

— Visaiip gyvenime esti, kolegos, — kalbėjo Barvainis. — Prieš trejetą šimtų metų Paryžiuje gyveno mums visiems gerai žinomas mokslininkas matematikas Paskalis. Gal dau

Venera?

AMERIKA PALEIDO RAKETĄ Į VENERĄ

Ką mes apie Venerą žinome?

Jungtinių Amerikos Valstijų mokslininkai VIII. 17 paleido į Venerą 447 sv. raketą, kuri taikini pasieks tikrai apie pusę gruodžio mėnesio. Lei džiant raketą, jos nešėjas, kuris didumo sulig 10-ties augo namu, šiek tiek sudrebėjo, todėl raketos kryptis kiek pakrypo nuo mokslininkų užplanuotosios. Bet raketą turi prietaisų, kurio pagalba raketos kryptis gali būti atstatoma. Mokslininkai sulaukę tinkamo momento panaudojo prietaisus, kurie koregavo raketos kelią.

Raketos tikslas — nustatyti, ar Veneroje yra gyvybė. Tais tikslais raketą turi specialūs prietaisai. Raketa ėjo 25,700 mylių greičiu, o prisitardama prie Veneros eis 91,600 mylių greičiu.

Ką gi žmogus ligšiol apie Venerą žino?

Visi beveik žinome, kad yra Vakarinė ir Aušrinė „žvaigždė“, bet ne visi žino, kad tai yra ta pati Veneros planeta. Kai ji esti vienoje Saulės pusėje, ją vadiname Vakarine, kai ji atsideda kitoje Saulės pusėje, ją vadiname Aušrine.

Venera yra antroji nuo Saulės planeta, kurių tvarka yra tokia: Merkurijus, Venera, Žemė, Marsas, Jupiteris, Saturnas, Uranas, Neptūnas ir Plutonas. Iš šių 9-ųjų, pirmosios 4 planetos sudaro Žemės grupę, o kitos 4 yra daug toliau nuo Saulės ir yra didžiulės. Devintoji — dar visai neištirta.

Venera labai panaši į Žemę: Žemė aplink Saulę apskrieja per 365,25 dienas, Venera per 225 d.; Žemės pusiaujo skersmuo 12757 km, Veneros 12200 km; tūris taip pat panašus. Kaip ir Žemė, Venera turi atmosferą, tirštai debesuotą.

Bendrai, apie dangaus šviesulius astronomai daug žino labai tiksliai žinių. Pav., neseniai didelė šviesa sušvito nauja žvaigždė. Astronomai gi nustatė, kad tas sušvitimas atsitiko žvaigždei susprogs prieš 30 milijonų metų! Tuo tarpu apie

Venerą, palyginti mažai žinių turima.

Mat, šiuo metu visas žinias astronomai išskaito iš šviesulio skleidžiamų spindulių. Planeta savo šviesa nešviečia, jos tik išsklaido Saulės spindulius. Prieš patekdamas nuo Veneros į astronomo prietaisą, Saulės spindulys praeina Veneros atmosferą ligi debesų sluoksnio, paskui grįžta į tarpiną erdvę, praeina visą Žemės atmosferos storį ir tik tada patenka į teleskopą, spektrografą ir kitus observatorijos prietaisus. Toks Saulės spindulys tik nežymiai pasikeičia Veneros atmosferose, ir iš tų pasikeitimų tenka spręsti apie Veneros prigimtį. Be to, Saulės spinduliai nepasiekia Veneros paviršiaus, todėl iš jų pasikeitimų tegalima gauti žinių apie jos atmosferos sandarą ir sudėtį.

Iš Veneros spektro nustatyta, kad jos atmosfera yra žymiai storesnė ir tirštesnė, negu Žemės. Jos slėgimas Veneros paviršiuje yra 10—30 kartų didesnis, negu Žemėje. Debesų sluogsnis atmosferoje pakyla ligi 20 km aukščio. Atmosferos sudėtis viršum debesuoto sluoksnio labai skiriasi nuo Žemės atmosferos. Naujausiais duomenimis, atmosferos sudėtyje pirmoji vieta tenka anglies dvideginiui, kurio yra net 75% (Žemėje tik 0,03%), toliau azotui — 22—25% (Žemėje 78%) ir vandens garams 0—3% (Žemėje virš debesų mažiau kaip 1%). Ar yra atmosferoje laisvo deguonies, ligi šiol nustatyti nepavyko (Žemės atmosferoje jo yra 21%). Gali ma pažymėti, kad ir vandens garų buvimas visą laiką atrodė abejotinas. Tik 1959 m. pavyko stratosfatu su reikiama instrumentais pakilti maždaug 24 km aukštį, virš kurio beliko 2% Žemės atmosferos ir tuo būdu atskirti Veneros atmosferos spektrines juostas nuo Žemės atmosferos juostų. Pagalima tikėtis ir skysto vandens planetos paviršiuje.

Tiek žvaigždžių, tiek planetų būdingas reiškinys — jų sukimasis apie ašį. Deja, ligi šiol nepavyko išmatuoti Veneros sukimosi greičio. Nors Veneros sukimosi apie ašį greitis dar nepakankamai žinomas, galima laikyti, kad ašies kryptis nustatyta. Ašis su skriejimo apie Saulę plokštumą sudaro apie 22 laipsnius kampą, vadinasi, beveik lygi pat, kaip ir Žemės ašis. Tai reikštų, kad Veneroje yra metų laikai. Tik jie daug trumpesni kaip Žemėje, nes metai trunka 225 Žemės dienas.

Joks rimtas mokslininkas šiais laikais neabejoja tuo, kad gyvybė išsivysto visur, kur yra tinkamos sąlygos. Nors temperatūra Veneroje yra augštesnė, kaip Žemėje, bet gyvybės formos išsivysto priklausomai

dens planetos paviršiuje.

Kadangi Venera yra žymiai arčiau Saulės, tai jiniai gauna dvigubai stipresnį jos spindulių srautą, negu Žemė. Tačiau didumą spindulių ji kaip minėjome, išsklaido. Betarpiški Veneros spindulių matavimai rodo, kad jos stratosferoje (sluoksnyje virš debesų) yra minus 33—381 (Žemės stratosferoje — minus 60—801).

Ligi šiol daugiausia buvo manoma, kad vidutinė temperatūra paviršiuje yra apie 50—601. Pastaraisiais metais geta šviesos spindulių pradėta tirti Veneros paviršiaus skleidžiamas silpnas radijo bangas, o imamas radijo teleskopais. Tiekia „radijo“ temperatūra“ žymiau augštesnė — nuo 100 ligi 3501.

Jei būtų tokia augšta temperatūra, tai ar neturėtų išvirsti visi vandenys? Ar debesų tirštumas neliudija, kad vandenys garai negali susikondensuoti ir iškristi liūtimis ant Veneros? Nebūtina. Vandens virimo temperatūra priklauso nuo atmosferos slėgimo. Pavyzdžiui, esant vienos atmosferos slėgimui, vanduo verda 1001 temperatūroje, 4 atmosferų slėgimui — 1441, o 10 atmosferų slėgimui — tik 1801 temperatūroje. Tikriausiai ne visi Veneros vandenys išgaravę ir joje būna lietu ir liūčių, panašiai kaip ir Žemėje. Radijo imtais vais pavyko priimti ir atskirų radijo bangų žybtelėjimų, kuriuos tur būt, sukelia debesų žaibai.

Veneros debesys niekuomet nepratrūksta, todėl betarpiškai stebėti jos paviršiaus dar niekam nepavyko. Iš anglies dvideginio gausumo atmosferoje sprendžiama, kad Veneros paviršius yra arba ištisai vandeningas, arba žymynai sudaro nežymią visos paviršiaus dalį. Mat anglies dvideginis godžia jungiasi su įvairiomis uolienomis.

Tiek žvaigždžių, tiek planetų būdingas reiškinys — jų sukimasis apie ašį. Deja, ligi šiol nepavyko išmatuoti Veneros sukimosi greičio. Nors Veneros sukimosi apie ašį greitis dar nepakankamai žinomas, galima laikyti, kad ašies kryptis nustatyta. Ašis su skriejimo apie Saulę plokštumą sudaro apie 22 laipsnius kampą, vadinasi, beveik lygi pat, kaip ir Žemės ašis. Tai reikštų, kad Veneroje yra metų laikai. Tik jie daug trumpesni kaip Žemėje, nes metai trunka 225 Žemės dienas.

Joks rimtas mokslininkas šiais laikais neabejoja tuo, kad gyvybė išsivysto visur, kur yra tinkamos sąlygos. Nors temperatūra Veneroje yra augštesnė, kaip Žemėje, bet gyvybės formos išsivysto priklausomai

KULTŪRINĖ KRONIKA

PARUOŠTI VISI TRYS „ALEKSANDRYNO“ TOMAI

Prof. V. Biržiškos „Aleksandryno“ II tomas jau baigiamas rinkti. Veikale minimi autoriai — lietuvių literatūros pradininkai, kurių II tome per 150. II tomas apima ir Donelaitį, Strazdą, D. Pošką, Pabrėžą, Stanevičių, Valiūną, Giedraičių ir kitus. Apraomi autoriai gyventus žinomus literatūroje var nuo 1831 metų lietuvių tautos prieš rusus sukilimo laikotarpį. „Aleksandrynas“ tai ne vien lietuviškos raštijos, bet ir to laikotarpio Lietuvos istorijos dokumentuota knyga.

Nors tai ir mokslinis veikalas, bet skaitysis kaip koks nuotykių romanas ir, reikia tikėtis, kad lietuviškos visuomenės bus greitai išgaudytas.

Jau yra galutiniai paruošti ir „Aleksandryno“ III tomo rankraščiai. Bet kol kas pilnai neužima lėšų užmokėti spaustuvei už antrąjį tomą.

Už „Aleksandryno“ leidimą pagarba priklauso Lietuvių Bėnės vadovybei ir jos padaliniai Kultūros fondui, taip pat visiems, kurie perka Aleksandryną — ir tuo įgauna tolimesnių leidybų išleidimą.

Užsakant visus tris „Aleksandryno“ tomus iš karto, už tris storas knygas tereikia mokėti tik 15 dol.

Aleksandryną ligi paskutines gyvenimo valandas tvarkė Mykolas Biržiška

300 METŲ NUO PASKALIO MIRTIES

Garsus prancūzų mokslininkas ir filosofas Paskalis mirė 1662 metų rugpjūčio 19 dieną. Paskalis žinomas dar tuo, kad viename savo svarstyme pasakė: jeigu Kleopatra būtų turėjusi trumpesnę nosį, visai kitai būtų susidėjusi žmonijos istorija.

Blaise Paskalis, mokslininkas tėvo, anksti pradėjo reikštis kaip matematikas, tikslines De karto ir Toricelio atradimus, pasižymėjo hidrostatikoje, pirmasis išrado skaičiavimo mašiną, įrodė hegzagono teoremą ir davė pradžią tikimybių teorijai.

nuo sąlygų. Todėl augštesnė temperatūra, didelis atmosferos slėgimas dar nėra kliūtys gyvybei išsivystyti. Taigi galima teigti, kad Veneroje tikriausiai yra tam tikro išsivystymo laipsnio gyvų organizmų. Manoma, kad Veneros gyvybė gali būti panaši į tas gyvybės formas, kurios viešpatavo Žemėje prieš daugelį milijonų metų.

DETROITE SUVAIDINTA „AUKSO ŽĄSIŲ“ VIENA IŠTRAUKA

Rugsėjo 8 dieną Detroito uk rainiečių salėje buvo suvaidinta ištrauka iš B. Pūkelevičiūtės dramatinio veikalo „Aukso žąsis“, laimėjusio JAV B-nės jaunimo dramos konkursą. Suvaidinta ištrauka — stebuklų naktis prie „Žaliojo pingvino“ už eigos.

Dekoracijos buvo santarpiškos. Kostiumai — koncertiniai. Tiktai grimo duota stipresnio.

Vaidino: Birutė Pūkelevičiūtė Samanėlės rolėje, J. Kelečius — Fortunato, karalius astrologas; Kazys Veselka — Fikio, rūmų juokdario; Leonas Barauskas — Kajetono Garvėniškio rolėje.

Veikalo tematiką autorė pasirinko iš pasakų pasaulio, kuriame yra nuliūdusių princesių, gerųjų fejų rūmų juokdario ir stebuklinga žąsis.

Ši pasakų pasaulį pavaizduvo paskaitoje rašytojas Paulius Jurkus, kuris tuo pačiu metu kalbėjo apie pasaką literatūroje.

P. Jurkus paskaita užtruėjo apie valandą ir vaidinimas taip pat. Publikos buvo per 300, kuriuos apie 100 iš studentų stovyklos Dainavos. Studentų iniciatyva suruoštas ir spektaklis. Studentai veikalą priėmė entuziastingai; jie ir artistus vaišino ir sveikino.

LIETUVIŲ RASYTOJŲ

DRAUGIJOS NAUJOSIOS

VALDYBOS PRANEŠIMAS

1962 m. rugpjūčio 19 d. Los Angeles mieste, Kalifornijoje, įvyko pirmasis naujai išrinktos Valdybos posėdis, kuriame pasiskirstyta pareigomis šitaip:

Bernardas Brazdžionis — pirmininkas, Bronys Raila — vicepirminin., Prof. Mykolas Biržiška — Valdybos Garbės Narys, Juozas Tininis — išdininkas, Alė Rūta — sekretorė.

Oficialus LRD Valdybos adresas yra: 4364 Sunset Blvd Los Angeles 29, Calif., USA. P. S. Berašant šį pranešimą, mirė prof. Mykolas Biržiška LRD valdybos garbės narys; visuomenės lėšomis palaidotas Los Angeles mieste, Kalifornijoje.

● Adolfas Orvydas, buv. Kanados Aukso gimnazijos matematikos mokytojas, vėliau JAV kio ir Alytaus gimnazijų direktorius, šį rudenį pradeda dėstyti matematiką Šv. Ritos aukštesniojoje mokykloje Chicagoje. Prieš tai Orvydas dirbo banko sąskaitininku.

P. Jurkus paskaita užtruėjo apie valandą ir vaidinimas taip pat. Publikos buvo per 300, kuriuos apie 100 iš studentų stovyklos Dainavos. Studentų iniciatyva suruoštas ir spektaklis. Studentai veikalą priėmė entuziastingai; jie ir artistus vaišino ir sveikino.

Nukelta į 5-tą psl.

Visų dėmesiai!!!

LABAI SVARBŪS SPAUDOS BENDROVĖS „NEPRIKLAIMSOMA LIETUVA“ NUTARIMAI

Spaudos Bendrovės „Nepriklausoma Lietuva“ direktorių posėdis nutarė.

Kiek galima, paskubinti Mašinų Fondo vajų, kreipiantis į tautiečius, ypač NL skaitytojus, kad jie skirtų Mašinų fondui įnašų.

Kol vyksta Mašinų Fondo vajus, pratęsiamas ir naujų kaitojų verbavimo vajus. Visi nauji „Nepriklausomos Lietuvos“ prenumeratoriai, o taip pat ir tie, kurie kažkada buvo renumeratoriais, bet dabar jau tokiais nėra, — visi „Nepriklausomą Lietuvą“ gauna už pusę prenumeratoro kainos: mes: Kanadoje už 2.50, Amerikoje už 2.75, visur kitur už 3 dolerius.

Išleisti naujomis mašinomis specialų leidinį, skirtą lieuvių iškūrimui Kanadoje, drauge ir Mašinų Fondo vajaus alkininkams ir visiems dalyviams; šiam tikslui medžiagą jau labar prašoma siųsti, su fotografijomis, Neprikla. Lietuvos adresu: 7722 George St., LaSalle — Montreal, Lietuva.

Jieškomi mėcenatai. Yra tautiečių, dėl įvairių priežasčių patekusių į sunkumus, ligų, invalidumo ir kitų nelaimių, et nori „Neprikla. Lietuvą“ skaityti. NL redakcija nemokamai iunčia sanatorijoms, prieglaudoms ir kankuriams pavieniams smenims, bet visų prašymų negali patenkinti. Ar neatsirau autiečių, kurie tam tikslui galėtų paaukoti po keletą dolerių? Šio tokio fondo už savikainą tiems nepajėgiantiems užsimokėti smenims būtų laikraštis siunčiamas dovanai. Kas galėtų, praomi atsiliepti.

Mašinų užpirkimas jau pradėtas. Viena jų, paruošianoji dalis jau nupirktą, o dėl pagrindinių eina tiesiogės derybos. Todėl yra didelis prašymas skubiau ir stipriau paremti NL Mašinų Fondą.

Nepr. Lietuvos B-vės Valdyba.

A. JONYNAS ir J. POŽERA

Oi, ta kirmėlaitė...

3.

— Tai kaipgi dabar darysime. — klausiu aš, žvilgčiodamas čia į Tabalių, čia į savo žmoną, su pasigėrėjimu stebinčią ryžtingus Strelčiūnų rankų mostus.

— Sodinam ir mes atskirai, — nušvinta žmona. — Savo kiekvienas geriau prižiūrės.

Matau, kaip kraujas užlieja mūsų Tabaliaus skruostus. Jis negalvodamas šoka pas Strelčiūną į duobę, abiem rankom įsikimba į kastuvą.

— Girdi? Girdi? — klausia jis karščiuodamas. — Visą reikalą griauini, visą kolektyvą demoralizuoji! Lipk iš duobės!

Strelčiūnas nesistengia išplėsti kastuvo iš kičių Tabaliaus rankų, tik paniekinamai šypsosi ir akimis tarsi sakyte sako: „Primityvas“. Tai mėgstamiausias Strelčiūno žodelis, kuriuo jis paprastai nuginkluoja savo oponentus. O garšiai jis paaiškina:

— Galui ir visai pasitraukti. Tik jau bendrai tai nesodinsiu. Jeigu tu biologijoje nieko neįmanai, tai visai nereiškia, kad aš privalau prie tavęs derintis.

Ir užvertęs galvą, kreipdamasis jau į visus, priduria:

— Suprantate tamstos, aš į sodą žiūriu ne turgaus bobos akimis. Kažkokį erzachibridą auginti nesirengiu. Aš turiu savo mintį ir ginasiu visomis jėgomis. Mano obelaitės — gryniausios Kaselio renetai. Aš ir noriu auginti Kaselio renetus, o ne velniai žino kokį mišinį... Sodinam, mat, vienoje vietoje visokias veisles ir valgys paskui, nežinodami net ir ką valgo...

Ką aš žinau, kokios šunobelės dulkelės į mano renetų žiedus pateks.

Tabalius paleižia kastuvo kotą, bet iš duobės dar nelipa. Ir jam dar neišau, kuo galima atremti teoriškai pagrįstus Strelčiūno išvedžijimus. Bet ir pasiduoti jam nesmagu.

— Ir aš turiu savo skonį, — įsiterpia vyriausias buhalteris. — Pas mane Landsbergo renetai... Aš irgi nenoriu erzaco.

— O pas mane antaniniai šešiašimtagraminiai...

— Pas mane Dancigo kampuotieji...

— Pas mane Rojaus obuoliukai...

Vienas kitą pertraukdami, talkos dalyviai stengiasi įrodyti turį gerą ir išlavintą skonį.

— Niekai, prasimanymai, individualizmas, — šaukia kiti, tarsi drąsindami ir kurstydami Tabalių, kuris, gal net ir pats neįsakydamas, vėl įsikimba į Strelčiūno kastuvo kotą.

Laimė, kaip tuo momentu ties sodo tvora suburza „Pobeda“. Atsisukę mes matome iš jos išlipantį valdybos viršininką Mykolą Pupalaitį su savo referentu ir neatskiriamu palydovu Jonu Raudonikiu. Stambus, pečiuitas, visa dar rimtas ir mišlingai nusiteikęs, viršininkas eina nesukubėdamas, beveik nemosuodamas rankomis, o smulkutis, susisukęs Raudonikis tapnoja šalia, vienoje rankoje tempdamas du kastuvus, o kitoje sudeklamąjį kėdutę. Užvertęs galvą, jis kažką greitakalbe aiškina viršininkui. Tas Raudonikis baisiausias plepys. Jis viską žino ir viską moka. Per jį viršininkui niekas kitas nežodelio nepasakys, nors taip pat gal šitą žinotų.

— Tai ką, vyrai, darote? — klausia viršininkas Ramių, savimi pasitikinčiu ir kitus raminančiu balsu.

Tabalius meta Strelčiūno kastuvą, iššoka iš

duobės ir pradeda karštai pasakoti apie ekonomistų saugumą, apie kolektyvinio sumanymo grovimą, apie visuomeninės disciplinos laužymą. Strelčiūnas tyli ir pašaipiai timpčioja lūpas. Rodos, visas jo veidas pavirto paniekos šypsena. Užtat vyriausiasis buhalteris neiškenčia:

— Žmogus kūrybiškai ir reikalą žiūri, bandy mus nori daryti, o čia — stoka į vieną rikiuotę... Šitaip viską galima suniveluoti...

Mykolas Pupalaitis panūsta išklausti Strelčiūno. Klausio, pakreipęs galvą, mišlingai suraukęs kaktą.

— Tai ko gi čia jūs, vyrai, riejatės... — nušprendžia jis gerširdiškai. — Ar žemės mažai? Jeigu kas nori sodinti bendrai, taip sakant kolektyviškai kurti — tegul sau kuria, o kas nori atskirai, pagal savo skonį — tekuria atskirai. Vis tiek ji viename sode, už vienos tvoros.

Viršininko žodžiai tikras balzamas. Vyriausiasis buhalteris net spusteli mano alkūnę, o žmona paskubomis kelia nuo žemės kastuvą.

— Reikia greičiau pasirinkti vietą, kur daugiausia saulės...

Panašios mintys, matau, šmėkši ir kitų bendradarbių veiduose, ir tik tam vargšui Tabaliui nėra kur dėtis. Nebeatgaus vadovavimo. Būlieka tik pasiūlyti pasidalinti sodo žemę atskirais sklypeliais taip, kad niekam nebūtų skriaudų. Skubėdami, ginčydamiesi dėl to, kurian pirmiau turėtų būti atmatuotas sklypelis, mes visu būriu einame paskui Tabalių per sodą. Nuo būrio po vieną atsiskiria laimingieji, atsimatavę savo valdas. Pasilikio valdybos viršininkas, gavęs sklypą šalia nepalaužiamojo jieskotojo Strelčiūno, šale jo atsidūrė Raudonikis, pas kuo ir vyriausiasis buhalteris Balašis. O štai ir mano cilė. Sklypelis gražioje vietelėje, jaukioje žolėlėje. Žmona dar bumba, kad žemė čia

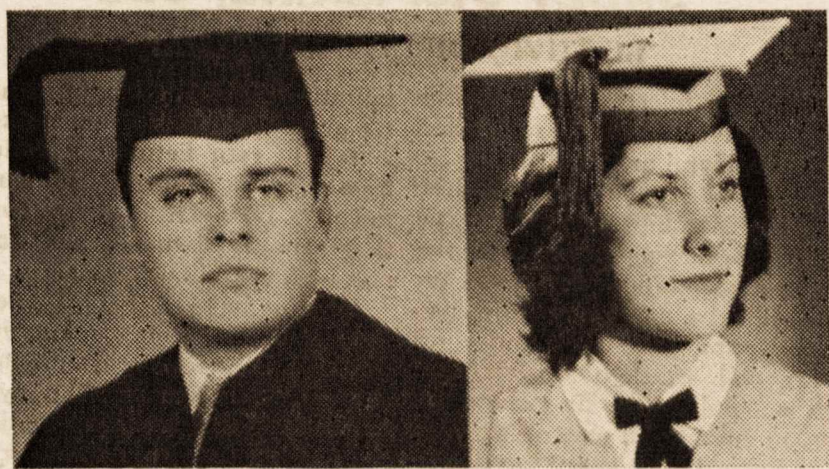
esanti šalta, kažkoks, atsiprašant, šlynas, bet aš visiškai nenoriu dėl šių niekų su profesija ir su valdybos vadovybe pyktis. Reikia dirbti. Ne dėsiant reikia griebtis kastuvo, nes diena su galu, o saulė jau gerokai dangun palypėjusi. Tesiginčija tie, kuriems žemė dar neatmatuota. Reikia imti pavyzdį iš vyresnių. Viršininkas jau susiriet ant sudeklamos kėdutės ir pasiėmė rankas kastuvą. Raudonikis jau nurodinėja jam, kurioje vietoje būtų geriausia kasti duobes. Reikia pasiraitoti rankoves ir dirbti.

Pluosome, sodinome, piktžolės ravėjome, ver tėmis kiekvienas kaip išmanydami. Zigmas Strelčiūnas apsisodino savo sklypelį akacijų gyvatvore, viduryje pasistatė gražutę, spalvingai dažytą altanėlę, užleido ją vijokliams. Vyriausiasis buhalteris Tomas Balašis kur begalėdamas tarp skieptų, savo sklypelio pakraščiais, visur prismaigstė juodųjų, baltųjų, raudonųjų serbentų, stambųjų ir smulkųjų agrastų, sodinių aviečių. Į jo valdas, tankiai ir vėsliai suželdusias, rodos, nė uodas snapo nebeagalėtų įkšti. Mano sklypelis, galima sakyti, ištisai perėjo žmonos žinion. Ne be reikalo bendradarbiai mane ir kaltina nevisuomeniškumu. Dabar ir pats praktiškai įsitikinau. Žmona surausė, sukusė visą žemę, braškių prisodino, net ir agurkus surado vietoje. Tik per dideles ašaras dukros išsiverkė mažą kamputį dviem rožių kerams pasisodinti. Tabalius, mūsų energingasis Tabalius, vos keletą jaunesniųjų bendradarbių teįsą tenę prikalbinti sodininkauti bendrai. Liko jie, vargšeliai, pačiame sodo pakraštyje, nuo visų atsiskykę, kas sekmadienį būriu triūsia, bet vis tiek jų kampas mums tuščiausias atrodo.

Apie uogienes ir džiovintus vaisius žiemai žaliais jaunimėlis negi pagalvos...

Bus daugiau.

STUDENTAI: Gyvenimas ir Veikla

Veronika Ambrozaitytė ir Jonas Maskoliūnas šiemet pa baigė vidurinius mokslus pirmaisiais, geriausiais mokiniais, gavo stipendijas ir tęsia mokslus universitetuose: J. Maskoliūnas mediciną ir V. Ambrozaitytė humanitarinius.

MONTREALIO LIETUVIAI STUDENTAI

Už savaitės prasidės studentų mokslo metai. Montrealyje tuvių studentų. Kanados Lietuvių Studentų Sąjunga Montrealio skyrius linki visiems sėkmės, ir tuo pačiu laiku prašo visus studentus prisijungti prie šitos organizacijos.

Praeitais metais K. L. S. S. Montrealio skyriui priklausė 43 nariai. Šitas skaičius yra tik apie 60% visų lietuvių studentų, lankančių augstąsias Montrealio mokyklas.

Praeitų metų Montrealio skyriaus veikla nebuvo labai plati. Rugsėjo mėnesį buvo pirmasis susirinkimas, kuriame buvo išrinkta nauja valdyba. Algis Gražys — pirmininkas, kiti nariai — Lilija Strėlytė, Rūta Šeina gaitė, Eimutis Tekutis ir Viktoras Rupšys. Initium Semestri (studijų metų atidarymo balius) įvyko spalio mėnesį. Balius pasisekė, nors jį atvyko tiksliai apie du trečdaliai narių.

Vasario mėn. buvo suruošta slidinėjimo ekskursija į Wind

sorą studijų dienų progą. Pirmą Semestri, planuotas tą patį mėnesį, turėjo būti nukeltas į rugsenį dėl nenumatytų įvykių.

Šių metų veikla yra numatyta daug platesnė. Yra numatyta lietuviška diskusijų grupė lietuvių kalbos bei literatūros kursai, ir kita.

Pirmasis susirinkimas, kuriame bus nutarti šie reikalai: išrinkta nauja valdyba, įvyks gale šio mėnesio; data ir vieta bus paskelbta „Nepriklausomajame Lietuvoje“. Prašome visus studentus — universitetų, kolegijų, meno mokyklų, etc. — atsilankyti. Ypač prašome visus tuos, kurie pereinamais metais baigė „high school“ ir šiais metais stoja į augštesnius mokslus. Nors negalime jus asmeniškai pakviesti, turint jūsų vardą ir telefoną, bet visus kviečiame atsilankyti.

Eimutis Tekutis

K. L. S. S. Montrealio skyriaus sekretorius.

KULTŪRINĖ KRONIKA...

Atkelta iš 4-ro psl.

KITAMET 1863 METŲ SU KILIMO ŠIMTMETIS

Lietuvoje pradedama ruošti kitais metais minėti 1863 metų sukilimo 100 metų sukaktį. Lietuvos ir Baltarusijos mokslų akademijų istorijos institutai, drauge su Lietuvos valstybiniu — istoriniu muzėjumi parengs dokumentus apie sukilimo vykdymą. Šiai sukakčiai paminti reikėtų ruošti ir laivą jame pasaulyje.

Kaip gaila, kad Lietuvos okupantas sužlugdė Putino „Su kilėlius“, kurie galėjo būti geriausiu 1863 sukilimo paminklu.

renka medžiagą leidiniui apie lietuvišką knygą, 1945—1960 m. laikotarpyje.

K. Ostrauskas yra pagarsėjęs savo dramatišku kūriniu „Kanaarelė“, kurį Toronte pastatė „Sietynas“.

Autorius gyvena Filadelfijoje ir dirba kaip un-to muzikos bibliotekos vedėjas. Ten yra parašęs liuanistinę disertaciją ir gavęs daktaro laipsnį. Yra parašęs naują dramos kūrinių „Zolijai lankelė“, kurį žada išleisti drauge su anksčiau „Lit. La-

Mirtis sovietiniame pragare

Iš H. Tautvaišienės Tautų kapinynas Sibiro Tunaroje.

18.

Mes nežinojome, į kurią pusę ją vežti. Sniegas, masėmis krisdamas į akis, sunkino mūsų orientaciją. Žinojome, kad negalime jos gabenti į pirtį, nes jau vėlu — pirtis neveikė, o izoliatorius — sausakimšai prigrūstas. Tad vežėm ją ligoninė. Bet ir ligoninėje nebuvo laisvos vietelės, — palikome ją koridoriuje pasodintą ant rogių.

Moteris buvo utėlėm apie kusi, cingos ir šalčio nukankinta.

Ji kalbėjo rusiškai.

Klausėme: „Kaip tu, šio krašto laisvasis žmogus, į čia atklydai?“ Ji sakė, esanti iš Jakutsko. Prikalbėta čion atvykti. Direktorius šnekėjo, kad čia es daug žuvų, už didesnes mokėsi daug pinigų. O mažųjų es tiek, kad per jas būsia galima vaikščioti. Mieste, esą, stige maisto, todėl ji paklausiusi ir čion, į šiaurę, atvykusi. Žvejyba buvo nesekminga: mažai uždirbusi ir jau seniai nebegalinti išpirkti maisto kortelės. Apie žuvį, esą, netenka nė kalbėti. Už ją moteris gavusi maistą iš bendro katilo. Šiurpi buvo šis vaizdas, bet jos balsas buvo skambus. Matyt, būta stiprios sveikatos žmogaus. Vėliau aš ją mačiau mirusią.

Sanitarės mums rodė kaulų riu „prikalbtų“ tėvų — jakutų vaikus. Jiems cinga iškraipė burnas. Jie vaitodami kvėpavo pro sukąstus dantis. Atidarius lūpas, buvo matomi kraujuojančių smegenys. „Prikalbtų“ bei suagituotų Sibiro krašto žmonių Trofimovske buvo ne daug. Bet čia buvusieji riebiais keiksmiais apgailestavo, kad patikėjo gražiems savo viršinių pažadams ir čion atvyko. „Už ką mes kovojame?“ — šnekėjo jie. „Ar ne vistik, kas mus į ožio ragą lenkia, — privatus saivininkas ar darbininkų valstybės direktorius?“

KULTŪROS KONGRESO DAILĖS PARODA,

kurią ruošia dail. V. Jonynas, numatoma plačios apimties. Darbai žymiai pastūmėti pirmyn.

„LAUKINĖ MOTERIS“

Šis Venecuelos rašytojo Romulo Gallegos romano Povilo Gaučio išverstas lietuvių kalbon ir laukia laidos.

● Br. Vaškėlis, PLB v-bos narys, parvykęs atostogų į Torontą iš Filadelfijos, kur dėjo unte kaip lektorius ir rašo disertaciją apie poetą J. Baltrušaitį.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

Dr. K. Gudaitis. Žalgirio pergalė. 26 pusl. Autoriaus leidinys. Kaina 1 dol. Leidinys namas Nepr. Liet. red.: 7722 George St., LaSalle, P. Q.

BLEZDINGĖLĖS PRIE TORRENZO.

Lietuvių išikūrimas Pietų Australijoje u947—62. Redagavo Pullgis Andriūšis ir Vladas Radzevičius. Išleido J. J. Bačunas 1962 m. Sodas, Michigan, USA. Leidinys gausiai iliustruotas, didelio formato, 72 psl., duoda daug įdomios medžiagos apie Australijos lietuvių. Kaina 2 dol.

CALL FOR CALVERT

CALVERT V-I-P

(243-D) A rare and distinctive Canadian Rye Whisky.

E. Wasylshen

Public Relations Representative

Office:

750 Lucerne Road, Mount Royal

RE: 1-9676

Residence:

DU: 9-7065

CALVERT HOUSE

(243) Lighter flavour, delightful taste.

CALVERT OLD RYE

(242-B) Blended with choice whiskeys aged in 20-year-old casks.

Užsakymai vestuvėms, sukaktuvėms ir visoms kitokioms progoms vykdomi greit ir sąžiningai.

Dr. Roman Pniewski

Daugiametė praktika didelėse ligoninėse ir klinikose. Vidams ligų, akušerijos ir venerinių ligų specialistas. 3537 PARK Ave, Montreal. Tel. VI 5-7623. Valandos: Nuo 3 iki 9 val. po pietų.

BELLAZZI-LAMY, INC

DO 6-6941 7682 Champlain Blvd. LaSalle.

Įvairi medžio statybinė medžiaga. Durys, langų rėmai. Insuliacija, Ten-Test, Masonite, statybinis popieris.

M. MAČIUKAS

VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RŪBŲ

SIUVĖJAS

AUGSTOS KOKYBĖS

RANKŲ DARBAS

ANGLIŠKOS MEDŽIAGOS

79 ir 81 St. Zotique St. E.

Tel. CR 7-0051. MONTREAL.

Įvairūs

DRAUDIMAI

Vacys Žižys

Įstaigos VI 2-1427.

Namų LA 3-1084.

miestą, kur gyvena klajoklių gyvenimą. Paminėtini jų pačiai: kankinti savo draugą, atiminėti alkanam duoną, draugą; muštis, žaloti peiliais ar dideliame šaltįje kurį nors sa viškį išstumti iš patalpų. Savo žiauraus meistro jie nebijojo, bet jaunąjį Vilkaitį jie mylėjo ir jo neužkabindavo. Šešeriams metams praslinkus,

pakrikusi nervais, cingos žaidų nukankinta Jakutske mirė prof. Vilkaičio žmona.

Po kelių dienų, mums pradėjus dirbti ligoninėje, gydytoja liepė nugabenti į baraką trijų vaikų motiną buv. pašto valdininkę Ašmantienę. Moteris buvo visai be jėgų, tad mes šiaip taip išsukome nuo jos gabenimo į baraką, susirasdami priežasčių. Kambarys, iš kurio ji buvo išvežta, ištuštėjo. Kol ji buvo ligoninėje, to kam kutai. Jų tėvams išmirus kol bario žmonės išsikėlė kitur. chozuose, jaunieji pabėgė į Nukelta į 6 psl.

Įvairūs siuntiniai

I LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ ir USSR.

Iš Kanados:

Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraus paprastu ir oro paštu tus įvairius siuntinius.

Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.

Taip pat siunčiame iš Europos valstybių AKORDEONUS, SIUVAMAS MAŠINAS, INVALIDAMS KEDES, LAIKRODŽIUS, MAISTĄ ir kitką.

Gyveną ne Toronte, prašome savo sudarytus iki 17 sv. gyno svorio siuntinius, bei užsakymus reikmeninas iš Europos v-bių. siųsti mums paštu ar ekspresu. Apmokėsite gavę pranešimą. Mūsų patarnavimas greitas ir sąžiningas.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA

BALTIC EXPORTING Co.

849 College St., Toronto, Ont., Canada. Tel. LE 1-3098

SKYRIA I:

105 Cannon St. E., Hamilton, Ont. JA 8-6666, V. Juraitis. 94 Douglas St., Sudbury, Ont. OS 3-5315, M. Venskėvičienė. Darbo valandos: pirmadieniais - penktadieniais nuo 9 v. ryto iki 9 val. vak. Šeštadieniais—nuo 9 v. ryto iki 5 val. v.

SAVININKAI S. IR A. KALŪZA

DRUMMOND AUTO

REPAIRS

1190 DRUMMOND ST., PRIE DORCHESTER.

Tel.: UN 1-6608

LATVIŠKA ĮMONĖ

Taisomi visų rūšių automobiliai.

Darbas garantuotas.

Greitas patarnavimas.

Prieinamos kainos.

Baltica Investment Corp.

Autorizuotas kapitalas \$ 120.000

prez. J. Skučas, RA 2-6152, 6966-44 Ave. Ramt.

Izd. E. Griganavičiūtė. Telef. RA 7-4097.

Reikalų Vedėjas D. N. Baltrukonis, CR 6-5075.

LIETUVIŠKOJE MEDŽIO DIRBTUVĖJE

BALTIC

Daromos įvairios durys, langai, virtuvėms kabitai ir kiti įvairūs medžio dirbiniai.

SAV. K. KIAUŠAS ir J. ŠIAUČIULIS

yra tos srities specialistai su 22 metų praktika Lietuvoje, Vokietijoje, Anglijoje ir Kanadoje. Lietuviams nuolaida.

Adresas: 547 Lafleur Str., Ville LaSalle, Montreal, P. Q. Tel.: DO 6-3884.

PRANEŠAME

MŪSŲ NAUJĄ ADRESĄ

282 St. Catherine East

(kampas Sanguinet)

antras augštas

UN 1-6687

VESTUVĖS-SUKAKTUVĖS
PIRMOJI KOMUNIJĄ

ME7-6727

DE LUXE CLEANERS

Sav. P. RUTKAUSKAS

117 — 6th Avenue,

LACHINE.

A. NORKELIŪNAS

Commissioner of the Superior Court of Montreal
MONTREAL ENTERPRISES REG'D.

.. VISŲ RUŠIŲ DRAUDIMAS.

6695—35-ta Ave., Rosemount (kamp. St. Zotique)
Montreal 36, Que. Tel. RAYmond 7-3120.

TORONTO

STOVYKLAI PASIBAIGUS

Dvi savaitės bėgiota, lakstyta, žaista, šokta, dainuota, sėlotasi, džiaugtasi ir net kurti, ir svajota, ir... jau autobusas veža mus atgal į Ottawą. Išpūdyti tiek daug, ir visi jie tokie spalvingi, ryškūs, jog jie it toj filmo juosta prabėga pro akis.

Bet ir čia vaizduotė paklūsta tam pačiam laiko perspektyvos dėsnui: paskutiniai išpūdziai yra patys ryškiausi... Sto vyklautojų gretos išrikuotos trikampiu. Vaidai įraudę laukimu. „Ar aš esu pasižymėjusiųjų tarpe? — klausia kiekvienas, juo labiau, kad ne tik draugai, bet ir tėveliai bei pažįstami, o ka visas stovyklos užbaigimo iškilmes (ir gaila yra, kad esama ir tokių tėvų, kurie jau šešta dienos rytą pasiima vaikus, ir tiems pastariesiems netenka nei svarbiausiojo vaidinimo, pasakutinio laužo bei užbaigimo iškilmių pamatyti ir, svarbiausia, juose dalyvauti). Žibančios akys seka stalą, tarp vėlinių stulpų pastatytą ir ant jo daug dailių dovanėlių pristatytą. (Leiskit prabilti vėl eilėmis; len gviau dalintis mintimis: jums juk skaityti bus greičiau, man — išsireikšti paprasčiau).

Kryžiuočiai, lenkai ir valdovai
Nedrįs krikščionių šauktį į kovą.
Kaip Mortą, Mindaugas
vaidino'
(Tėvai jų scenoj nepažino',
Oleškos, Vyskupo kalba —
Net rėkė, plojo stovykla'

Visi jie gavo dovanų,
O dėl vadovų tų ponių.
Vaikai pridėjo dar gėlių
(Ir miela buvo ir... graudu).

Ir šeiminkės - visos mamos
(Mums priaugino
kilogramus);
Pagerbtos buvo dovanų
Madonų gavo, režinių.

Paskui, kai himnų sugiedojom
Ir vėliavas susivyniojom,
Praėjo, gaila tų dienų,
Draugų ir mylimų vaikų.

Sudiev sakau iki kitų
Stovyklos metų laukiamų,
Matysimės vėl salėj, scenoj-
Ruoškitės staigmenai ne
vienai.

M. Ramūnienė.

N. Wasaga,
Rugpjūčio 12 d. 1962.

SESTADIENINĖ MOKYKLA

Birietė popierius dėlioja,
Paskaito — tuoj sumirga kojos.
Grakštaus liemens nusilenkimas,
Ir rankų tvirtas paspaudimas,

Šypsnių dviejų pasiketimas
Ir — dovanėlės išnykimas.
Ir taip kartojasi lig galo,
Visai kol lieka tuščias stalas.

Ir Pranciškonas, augštas jaunas,
(Jis dovanų niekad negauna)
Suėmęs džiaugsmą, „ačiū“ jų
Laimingas laimėje vaikų.

Laimėtojai visi praėjo,
Varžybose pasižymėję,
Liekni, storuliai ir maži,
Rekordų siekė jie visi.

Augšti atletai, it beržai,
Tiktai palinkę jų pečiai.
Žaidynių laimi gyvą plynę,
Pažvelk — įdubusi krūtinė...

Tie, kur per pamokas sėdėjo,
Žodžius širdin ir protan dėjo,
Ir skaitė, siekdami žinių,
Gražių prirašė rašinių.

Nupaisė piešinį gražiausią,
Padėklamavo ko jautriausiai,
Ir sekė pasakas senas,
Vaidino raganas baisias.

Didžiuliotis norime tauta
Ir jos istorija visa,
(Gana jau verkė
vargdienėliui)
Prikelkim jos didybę vėliai!

Vainikas Mindaugui karaliui
Ir dreba ruskis prieš jo galą.

Lietuviai advokatai

NEIMAN, BISSETT
& SEGUIN

Barristers, Solicitors,
Notary Public.

35 Heyden Street
(netoli Bloor ir Yonge)

Toronto 5, Ont.

Tel. Ofice WA 4-9501

Res. BE 3-0978

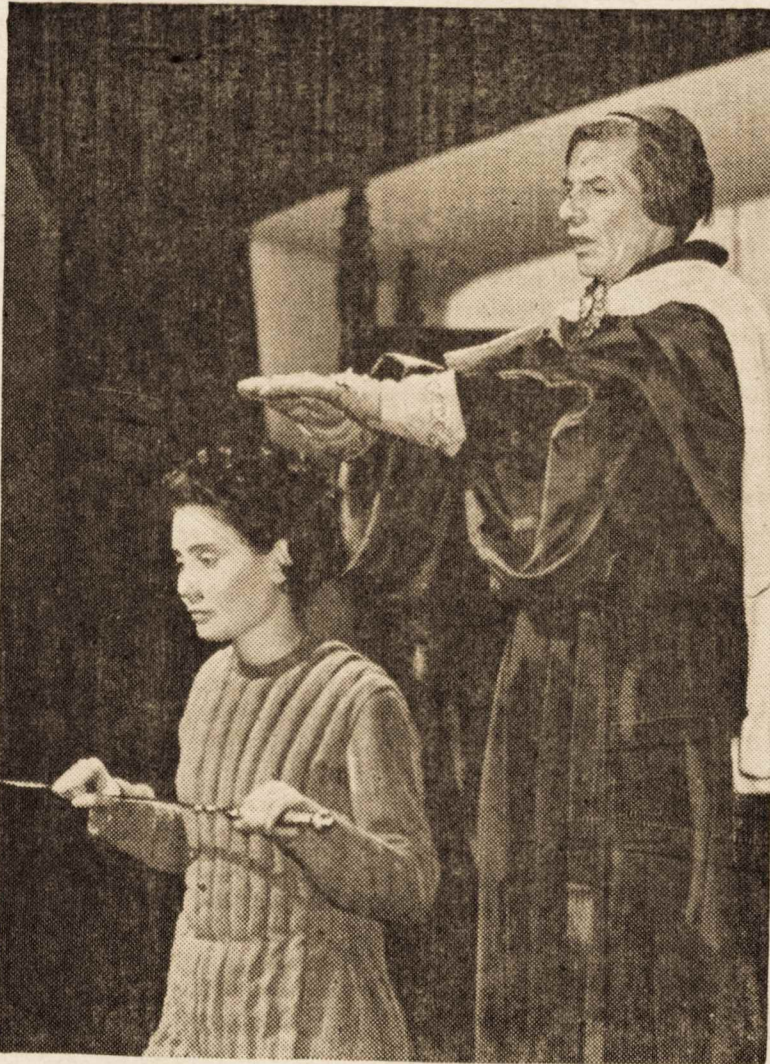
A. E. McKAGUE, Q. C.

Barrister and Solicitor
Advokatas ir Notaras.

Tel. EM 4-1394, EM 4-1395.
1008 Northern Ontario Bldg.
330 Bay Street,

LIETUVIAI KURIA LIETUVISKĄ ŠEIMĄ

Savo laimei ir tautos gerovei.
Kas neranda lietuviškos savo aplinkoje, tesikreipia adresu: G. Žilvitis, 7722 George St., LaSalle, P. Q., Canada. Paslaaptis garantuota. Patarnas nemokamas, nes reikalingas tautinis ir patriotinis.

CBC - TV Festivaly Jeaną d'Arc vaidina amerikietė K. Widdoes ir vyskupą G. Fenwick. Čia palydėjimas į kovą

SPORTAS...

Atkelta iš 3-čio pusl.

kordą kūjo metime. Pasekmė — 61,34 m.
— Lietuvos jaunių rekordą pagerino V. Vilimas, nubėgdamas 800 m per 1; 54,6 min.

IŠ VISUR

— V. Vokietijos futbolo pirmenybėse po keturių žaidimų ratų augštos lygos pirmavo: šiaurėje SV Hamburgo, pietuose — Eintracht Frankfurt, pietvakariuose — FC Pirmasena ir vakaruose FC Herne.

— Draugiškose krepšinio rungtynėse lenkės nugalėjo olandes 57 : 52 ir antrą dieną pralaimėjo 62 : 63.

— Futbolo rungtynės Poznanėje tarp Lenkijos ir Vengrijos baigėsi pastarosios pergalė 0 : 2.

— Ledo rutulio sezonas Kanadoje jau pradėtas draugiškomis rungtynėmis.

— Britų Kolumbijos U-to aštuonvietė buvo vienintelė Kanados fianlistė pasaulio irklavio pirmenybėse. Kanadiečiai atplaukė paskutiniai (Vilniaus žalgiris buvo antras), nors Kanadai priklausė 2 km irklavimo neoficialus pasaulio rekordas.

TRENERIO ATLYGINIMAS

— Vilniškis Sportas rugsėjo 14 d. nr. skelbia, kad Panevėžio m. vaikų sporto mokyklai prie Žalgirio tarnybos reikalingas sunkumų kilnojimo treneris. Mėnesinis atlyginimas 96 rub. Atrodo, kad jis yra didesnis už kolchozininko ir darbininko. Reikia manyti, kad Kau no ir Vilniaus komandų treneriai, ypač žaidžiančių augštoje Sov. S-gos klasėje (futbolo, krepšinio) gauna bent trigubai daugiau!

FASK-TAS PALAIDOJO SPORTĄ!

Nesinorėjo spaudos pusla pieuose viešai kelti vienos skaudios žaidžios. Dar vis atrodo, kad paties FASK-to užduotas

skaudus smūgis visai tremties sportininkų šeimai kaip nors bus užgydytas, kad užgautoji vieta — dvasinis ir lietuvių kalba rašytinis ryšys (mielo bičiuli, Pr. M. žodžiai) taip gausios tremties sportininkų šeimos, išblaškytos penkiose pasaulio dalyse — bus tikrai vėl atstatytas. Deja! Puikiai Kęstučio Čerkelelio redaguotas Sportas „palaidotas“ š. m. balandžio 28 d. vakaro B. Pakšto svetainėje Čikagoje.

Keistai skamba: svetainėje įvyko laidotuvis. Juk tai pasi linksminimų vieta, kur sportininkai „sportiškai aplaistė“ Š. Amerikos lietuvių žaidynių per gales ir nesekmes... Ką bendro tas turi su sporto žurnalo „laidotuviu“?

Bet leiskime kalbėti patiems įvykiams, kurių net ir po penkių mėnesių, nė vienas lietuvių kas sporto skyrius neatžymėjo savo puslapiuose. Greičiausiai — numodamas ranka, ar kaip ir šis savaitraštis — laukdamas įvykių pagerėjimo juo labiau, kad B. Pakšto svetainėje FASK-tas žadėjo išleisti 8-ny pusl. mėnesinį laikraštį.

Kartoju: keturi ir pusė mėnesio praėjo nuo to istorinio įvykio, tačiau iš FASK-to pusės nepadarėta jokių pastangų ta linkme. Tiesa, visos, in corpore, dabartinis clevelandiečių FASK-tas, prieš pat rinkimus, mokėjo paskelbti sportinį „manifestą“ Dirvoje, puikiai save išreklamavo, pažadėdamas nu griauti didžiausius kalnus. O šiandien... Šiandien, jis savo „darbą“ pradėjo nuo apatinio, griaudamas pamatus, ant kurių jis pats stovi. Tačiau, leiskime kalbėti faktams.

Š. Amerikos žaidynių proga Čikagoj balandžio 28 d. įvyksta FASK-to narių, krepšinio komiteto ir kai kurių sporto darbuotojų posėdis. Jau ir čia neapsieinama be kuriozų. FASK-tas, norėdamas parodyti savo „macę“, lietuvių krepšinkų kelionę į Europą pradžioje iš priešingos pusės ir kiel žinoma, nesusilaikė atsakymu

SAULT Ste. MARIE, Ont.

LIETUVIŲ DIENOS ATGARSIAI

Mūsų miestas su neskaitytinai žiūrėti, kad mūsų jaunimas nega lietuvių kolonija, retkarčiais tik gerai „tvistinas“, bet moka vis pasižymėti ar iš kitų Kanadai tokių retų lietuviškų šokių vietovių kuo nors išsiskiria. Štai, žiūrėkite, spaudoje paskelbta, kad mūsų mieste moka mūsų atlyginimų vidurkis vėl pirmoje arba antroje vietoje visoje Kanadoje. Arba, kad mies tan vėl pradėjo veržtis meškos... Arba, štai, šią vasarą, vienam žuvautojui prie mūsų miesto keliasdešimt svarų žuvies patį į laivelį išoko... Gi mažesnių visokių tragikomedių iš mūsų tautiečių gyvenimo, tai net ant miesto negarbingai uodegas nu kračiusių meškų kailių nesurašytum... Galų gale ar apsimoka rašyti, kas su kuo slapta flirtuoja ar kas su „Adonu“ per daug padraugauja.

Visai neseniai turėjome Kanados lietuvių dieną Vindsore. Kiek teko girdėti atsiliepinimus iš tų, kurie dalyvavo, tai nė vie nas nesigali. Gražu buvo pasižiūrėti, kad mūsų jaunimas nega lietuvių kolonija, retkarčiais tik gerai „tvistinas“, bet moka vis pasižymėti ar iš kitų Kanadai tokių retų lietuviškų šokių vietovių kuo nors išsiskiria. Štai, žiūrėkite, spaudoje paskelbta, kad mūsų mieste moka mūsų atlyginimų vidurkis vėl pirmoje arba antroje vietoje visoje Kanadoje. Arba, kad mies tan vėl pradėjo veržtis meškos... Arba, štai, šią vasarą, vienam žuvautojui prie mūsų miesto keliasdešimt svarų žuvies patį į laivelį išoko... Gi mažesnių visokių tragikomedių iš mūsų tautiečių gyvenimo, tai net ant miesto negarbingai uodegas nu kračiusių meškų kailių nesurašytum... Galų gale ar apsimoka rašyti, kas su kuo slapta flirtuoja ar kas su „Adonu“ per daug padraugauja.

Vieno tautiečio žodžiais, tai dalyvavimas Kanados lietuvių dienoje yra savotiškas lietuvių bėje atsinaujinimas ir lietuviškosios dvasios atgaivinimas, ko daugeliui iš mūsų labai reikia!

Šios korespondencijos autoriui, pačiam Vindsoro lietuvių dienoje dalyvavusiam, pavyko suskaičiuoti nemažiau 15 mūsų miesto tautiečių, o tai reiškia apie 10% visos mūsų kolonijos. Čia mūsų miesto tautiečiai neginėtinai pasilieka pirmoje vietoje visoje Kanadoje tarpe tų, kuriems rūpėjo lietuviškos dvasios atgaivinimas. Jeigu ir iš kitų Kanados vietovių, porcingai tautiečių skaičiui, bū

lietuvių dienoje dalyva vė, kaip iš mūsų mažos kolonijos, tai puikiuose naujuose Cleary rūmuose, kuriuose vyko lietuvių diena, nebūtų užtęktos vietos, o mūsų tautiečiai, tur būt, būtų užblokuavę ir sustabdę net judėjimą tuneliu iš Windsorio į Detroitą...

Čia dar kartą reikia pagirti mūsų kolonijos tautiečius, o pa peikti kitus, aptingusius ir atkautusius. Nors Vindsore buvo didelės tautiečių minios su sirinkusiais, bet kur eini ten sa vo kolosijos tautiečių sutinki.

Praėjo lietuvių diena, praėjo vasara. Daugelis jau išnaudo jome savo atostogas. Vėl eina paprastas monotoniškas gyvenimas, nuobodus darbas bei savo asmeniško reikaliuko tvarkymas... Visi išpūdziai, visi nudauginti.

Nukelta į 7-tą psl.

MIRTIS SOVIETINIAME...

Atkelta iš 5-to puslapio.

Tuo būdu ši moteris praktiškai neteko savo vietos. Ligoninės priestatas, kuriame buvo sudėti ligonių drabužiai, iki lubų buvo prineštas jau kietas, susigulėjusio sniego, tad negalėjome paimti ligonės drabužių. Ši kartą atsikalbėjome, kad nuogos, be drabužių moters mes negalim gabenti.

Ašmantienė atvežė kiti palydovai ir per lubų skylę nuleido į mūsų kamabrij, nes čia per trumpą laiką buvo mirę per dešimt asmenų ir buvo apstu vietos. Bet kas ir kaip mirštančią galėjo čia slaugyti? Nutempė me ją atgal į ligoninę, kur ne delėse.

K. Baronas.

Bus daugiau.

Papildomai uždirbkite

bent po 100 dol. per savaitę

atliekamu laiku.

Laisvu laiku atstovaukite mūsų Bendrovei. Mes esame viena pačių didžiausių ir seniausių SIUNTINIŲ firmų pasaulyje. Mes siunčiame geriausias prekes pigiausiomis kainomis. Pasidaryti mūsų atstovu NEREIKIA JOKIŲ YPATINGŲ KVALIFIKACIJŲ. Tą darbą gali atlikti bet kuris dirbantysis vyras, moteris, studentas ar pensininkas. Patikrindami paslaaptį, siūlome taip pat parašyti mums ir VISIEMS KITŲ FIRMŲ ATSTOVAMS, nes su mumis galite pajėgti daugiau uždirbti, negu su kitomis firmomis. Dėl smulkesnių žinių ir sąlygų prašau rašyti tuojau šio laikraščio Administracijai: Nepriklausoma Lietuva, 7722 George St., LaSalle, Montreal 32, P. Q., Canada.

PIGIAUSI SIUNTINIAI LIETUVON

Pramonės gaminiai —
Maistas — Vaistai
Siuntiniai pristatomi per
3 — savaites.

JANIQUE TRADING
CO. LTD.

835 Queen St. W.,
Toronto. Tel. EM 4-4025.

TAUPLYK IR SKOLINKIS

Toronto Lietuvių Kredito Kooperatyve „PARAMA“

Bustinė: Lietuvių Namai

1129 Dundas St. West, Toronto 3, Ont., tel. LE 2-8723

Už santaupas moka nuo 4% ligi 5%.
Už asmenines paskolas ima tik 8%.
Už paskolas morgičius — 7%.

Paskolos mirties ir invalidumo atveju apdrauotos.
Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydy.

Kasos valandos:

dienos metu nuo 10 val. iki 1 val. 30 min. kiekvieną dieną,
išskyrus šeštadienius ir sekmadienius,
o vakare nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min.
tik tai penktadieniais ir pirmadieniais.

HAMILTON

BANKAS „TALKA“ TEBEAUGA

Bankelis „Talka“ per rugpjūčio mėn. priėmė 8 naujus narius pasiekdamas bendrą 634 narių skaičių. Kredito koma mitotas leido išduoti paskolų 9 nariams 20,906.46 dol. Rugpjūčio mėn. baigtas turintis 440,107.72 dol. šerų ir 46,458.25 dol. depozitų. Išduota asmeninių paskolų 284,895.64 d. ir nekilnojamo turto paskolų 203,842.97 dol. Iš viso paskolų išduota 488,738.61 dol. Kas — Banke 22,462.59 dol. Balansas už rugpjūčio mėn. suvestas 523,839.94 dol.

Papildyta „Talkos“ valdyba

Bankelio valdyba mėnesinį posėdį turėjo rugsėjo mėn. 7 d., kuriame dalyvavo Alfonsas Vainauskas pakviestas į valdybą vieton mirusio vicepirmininko Juozo Giedraičio. Kredito Kooperatyvo nariams A. Vainauskas yra gerai žinomas kaip vienas iš bankelio steigėjų, iš buvęs valdyboje penketą metų. antrasis bankelio pirmininkas. Aktyvus visuomenininkas, nes savo įnašą atlikęs būdamas Apyilnės pirmininku bei Tautos Fondo valdybos nariu. Bankelio valdyba A. Vainausko asmenyje gauna stiprų ir patyrusį kooperatininką bei nuosirdų darbininką. A. Vainauskas bankelio valdyboje perėmė vicepirmininko pareigas. J. D.

MASKVOS AR PAVERGŲ TAUTŲ CIRKAS?

Į Kanadą atvykęs gastroli Maskvos cirkas, pasirodo nėra vien tik rinkinys raudonosios Mekkos geriausių artistų, bet jame vyrauja pavergtos tautos: pabaltiečiai, gruzinai, ukrainiečiai ir kt. Ši paslaptis paaiškėjo, kada vienas pabaltiečių Hamiltone (jo pavardė ir tautybę dėl galimų vėlesnių repressijų, laikysime paslaptimi) su tiko savo pažįstamą Toronte, vaikščiojantį Ontario prov. sostinės gatvėmis. Aišku, po tiek nesimatymo metų turėjo daug kalbos. Atvykęs su Maskvos cirkui buvo nustebe didelių mašinų judėjimu, krautuvėm už verstom įvairiomis krekėm, geru gyvenimu ir uždarbiais.

Maskvos cirkininkai Toronte į dieną gauna 10 dol. Gyvena labai kukliai, nes nori kuo daugiau pinigų prisipirkti įvairių reikalingų daiktų (įdomu, ar rusai leis įsivežti?) savo vaikams ir šeimos. Pabaltietis iš Hamiltono kvietėsi savo tautiečių pas save, norėdamas parodyti nuosavus namus, mašiną, gražius baldus, skalbimo mašiną, šaldytuvą ir tt. ir tt. („skurstančio“ Kanados darbininko turtais), tačiau svečias iš už geležinės uždangos negalėjo aplankyti Toronto, kur jam buvo laisvai leidžiama vaikščioti. Kiti pabaltiečiai su naujais atviesiais kalbėtais atsisakė. K. B.

KRONAS — VALEVIČIUS, lietuvių vedamas pirkimo - pardavimo biznis per eilę metų buvo išaugęs į vieną iš didžiausių šios rūšies įstaigų. Džiugu priminti, visiems, kad tokiame

NOTARAS

ANTANAS LIUDZIUS, B.L.

savo įstaigą nuo liepos m. 1 d. perkėlė į naujas patalpas — TURNER BUILDING (suite 203)

21 Main Str. East, Hamilton
Telefonai palieka tie patys:
Ištaigos: JA 7-5575;
namų — FU 3-8926.

TAUPLYK IR SKOLINKIS KOOPERATINIAME BANKELYJE „TALKA“

Išduodamos asmeninės paskolos iki 3,000 dol.,
morgičių paskolos iki 60% turto vertės.
Nemokamas gyvybės ir paskolų draudimas.
Pilnas čekių patarnavimas.

Darbo dienos:

Pirmadieniais — penktadieniais 9 val. — 1 val. p. p.

Antradieniais ir penktadieniais 5 val. — 8 val. vakaro.

21, MAIN St. E. Room 207.

Tel. JA 8-0511

SUDBURY, Ont.

SUDBURIO LIETUVIŠKOJI PALANGA

Rugsėjo 2 d. gražią sekma dienio popietę daugelis lietuvių, palikę dukletą ir dūmas skęstantį miestą, mašinomis riedėjo French River įlankos link, norėdami dalyvauti naujos J. I. Račinskų vasarvietės atidarymo ir krikštynų iškilnėse. Kun. A. Sabas atliko krikšto apeigas. Kūmais buvo: Felicija Venskevičienė iš Hamiltono. Klemas Jonikas iš Sudburio ir Marytė Kriauciūnienė iš Sudburio, Vytautas Venskevičius iš Hamiltono. Vasarvietė ir naujas, ką tik pastatytas vasaros mispavadinatas — Palanga. Švenčinimo apeigas atlikus, visi susirinkusieji sugiedojo Mariją, Mariją. Sveikinimuose kun. A. Sabas linkėjo sekmingo poilsio šioje gražioje Palangoje, taip pat pareiškė, kad jau antra vasarvietė Sudburio apylinkėje atidaryta pagal lietuviškas tradicijas ir religines apeigas, kas lietuviui prigimta ir mūla. Toliau sveikinimai Sudburio apylinkės bendruomenės vardu. Visos iškilnės buvo fotografuojamos ir filmuojamos, kad ateiviai liktų malonių lietuviškų tradicijų prisiminimai ir Palangos vardai. Vaisėse buvo pjaustomas triušis, tortas, vaišinamasi puikiais valgiais ir gėrimais. Garbė pp. Račinskams.

Vandens mėgėjai mėgdėsi, jaunimas, muzikos garsumas skleidžiantis apylinkėje, šoko ir linksminosi. Tamsai užviespatavus, linksmi ir patenkinti svečiai pradėjo skirstytis.

Palanga yra labai geroje susisiekimo zonoje, graži vasarvietė, tinkama didesniems žmonių susibūrimams, k. a. gegužinėms, „piknikams“. Tegyvuoją lietuviškoji Palanga.

● Vyt. Marijošius su žmona ir jos seserimi p-le Steponaityte aplankė Br. Marijošiaus šeimą, bičiulius.

DAR DEL LIETUVIŲ NAMŲ

Nė centu neprisidėjęs... šiais žodžiais hamiltonietis p. Sk. St. užpuola kiekvieną, kuris bando pareikšti savo nuomonę „T. N.“ reikalui. Taip man prikišamas „T. N.“ groviko vardas, taip torontiečiui inž. P. Leliui. Norisi paklausti p. Sk. St.: kurgi logika? Kartą prisidėjęs prie kokios idėjos, lieka uždaras kelias savo paties kritikai. Kaip atrodytu, jei „T. N.“ pirmininkas, idėjas tiek pastangų, imtų ir pradėtų kritikuoti savo paties darbą. To kiti atsitikimų dar nebuvo. Tuo reikalu gali pareikšti savo nuomonę ar kritiką, kaip tik neutralūs asmenys, nieko nesurišę su minimu reikalu. Arba dėl kokių priežasčių pasitraukę iš grupės asmenys, gali pareikšti priežastį. Yra visai natūralu.

Per eilę metų spaudoje buvo skelbiama „T. N.“ tik vienašališka informacija. Idėja atrodo labai patriotiška ir patraukli. Kaip ir kiekviena nauja idėja, ar tai būtų gera ar pragaistinga, visada randa pasekėjų. Taip buvo su Markso - Engelo ar Hitlerio idėjomis. Ačiū Dievui, pastaroji, pridariusi m. žiniškos žalos pasauliui, buvęs bendromis jėgomis sužlugdyta. Gi pirmoji dar ir dabar nesuvaldoma, dėl kurios pasekmės ir mes esame čia. Tokių pragaištingų idėjų autoriai, nelieka herojai — bet idiotai. Kaip jau patinta iš gyvenimo, tokių idėjų autoriai, patraukę savo gražiais šūkais pakankamai jėgų valdyti, lieka neliečiami ir nekritikuojami asmenimis. Tuojau pritaikomas priežodis: „kas ne su mumis, tas prieš mus“. Žinoma, tokį tuojau reik sunaikinti. Tokių nuomonių apie save, atrodo, turi susidarius ir p. Sk. St.

Norisi p. Sk. St. priminti, kad mes gyvename ne idiotų krašte ir neliečiamų asmenų čia nėra. Kiekvienas gali kritikuoti ir Kanados ministerį pirmininką, jei tam yra pagrindas. Už tai kritikas nenukenčia. Atvirkščiai — iš kritikos bandoma rūpėsčiai, dėl sėkmingo vakaro pravedimo. Pasitikėdami su vo nuosirdžia kolonija, tikisi ir ši kartą išieiti bent be nuostalo. V. P.

SKAUTAMS GAUTA AUKŲ
P. St. Augustinavičius (sen.), Tillsonburg, Ont. vado vaujamas lietuvių tabako augintojų klubas, sumažinimui stovyklavietės įrengimo išaidų pasiskyrė 20 dol. vienkartinę auką. Hamiltoniečiai: Vl. Kybartas, p. Sakas ir p. Deksnys, neturėdami galimybės savo darbu prisidėti prie stovyklavietės įrengimo, įteikė skautams remti dr. jos v-bai po 10 dol. vienkartinę auką. Norfolk kooperatyve L. T. D., Courtland, Ont., perkant stovyklavietei statybinių medžiagų, davė apie 13 dol. skautams nuolaidą. Visiems, parėmusiems rėmėjų v-bą šiam darbe, tariaume nuosirdžiausią lietuvišką ačiū.

kiekviena auka su dėkingu laišku laukiama. V. P.

SAULT ST. MARY...

Atkelta iš 6 psl. tykia, bei pergyvenimai pamažu bėgančio laiko užverčiami, kaip perskaitytos knygos lapai.

Žmogus gali nustoti sveikatos, gali nustoti turto ir net laivės. Tačiau tai, ką žmogus yra pergyvenęs, ką malonaus patyręs ar pamatęs, to niekas iš jo negali atimti.

Šios paskutinės lietuvių dienų Windsor išpūdžiai bei prisiminimai ten dalyvavusiems tautiečiams irgi pasiliks toks dalykas, kuris negali būti atimamas ar nustojamas.

Ruošimės sekantį lietuvių dieną Kanadoje!

Korespondentas.

Be knygos nėra kultūros

Viena žinokime: knyga yra tas, kas užpildo ir laisvą laiką, ir nemigo naktis, ir bet kurią negerą nuotaiką. Knyga be to, suteikia naujų minčių, atidaro naujas, plačias padaires ir patenkina dvasiškai. Todėl įsigykime sau ir dovanų artimesiems, vaikams ir jaunimui.

- B. Rutkūnas. SPARNUS MAN META PAUKSTĖS... \$0.50
St. Kairys. LIETUVA BUDO. Apie tautinį samonėjimą. \$5.50
K. Bielinis. DIENOJANT. Apie spaudos draudimo laikus. \$6.00
K. Bielinis. PENKTIEJI METAI. Apie 1905 metų revoliuciją. \$6.00
H. Tautvaišienė. TAUTŲ KAPINYNAS SIBIRO TUNDRoje. Sibiro tremtinės atsiminimai. \$1.25
Vaižgantas. PRAGIEDRULIAI. \$2.00
P. Jurskas. SMILGAICIŲ AKVARELĖS. \$7.00
Dr. K. Gudaitis. ŽALGIŲ PERGALE. \$1.00
J. Švaistas. JO SUŽADĖTINĖ. Romanas. \$3.00
Plokštelės. MILŽINO PAUNKSMĖJE, 3 ilgo grojimo, 3 valandoms su puikiu albumu. \$15.00
Plokštelė, ŽIRGINELIAI, ilgo grojimo. \$5.00
B. Brazdžionis. VIDUDINIO SODAI. \$4.00
Rapolas Skipitis. NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ STATANT. Atsiminimai. \$5.00
A. Tulys. TOŽŲ KLUBAS. Novelės. \$3.00
Topografinis ŽEMĖLAPIS, 125 lapai.
Sužymėti kaimai ir vienkiemiai. \$25.00
Liet. liaud. menas. MEDŽIO DIRBINIAI. \$6.00
A. Baranauskas. KALVOS IR LANKOS. \$1.50
Prof. J. ERETAS. STASYS ŠALKAUSKIS. \$5.00
P. Naujokaitis. UPELIAI NEGRIZTA Į KALNUS. \$5.00
Alb. Baranauskas. SNIEGO PLATUMOS. \$1.30
Sventoji istorija. SENASIS ĮSTATYMAS. \$1.00
F. E. Sillanpaa. SILIJA. Romanas. \$3.00
Selected Lithuanian. SHORT STORIES. \$5.00
Felix Timmerman. KAIMIETIŠKOJI PSALMĖ. \$1.00
J. Savickas. ZEMĖ DEGA. I ir II t. po. \$2.50
A. Radzius. PAUKŠČIŲ TAKAS. \$1.50
Dr. A. Šešplaukis. PRATIMINĖ LIET. KALBOS GRAMATIKA. \$4.00
A. Merkelis. TUMAS VAIZGANTAS. \$6.00
Algirdas Gustaitis. ALGIS TRAKYS IR TAKSIUKAS SLEIVYS. Nutikimas Lietuvos kaime. II dalis: Užpuola bitės. Dail. Vyt. Stasiūnaitis. \$2.00
Dr. J. Kaškelis. KOMUNIZMAS BE KAUKĖS. \$1.50
J. Flaubert. PONTA BOVARY, du tomai. \$2.50
M. Mazalaitė. PJUTIES METAS. Romanas. \$3.00
P. Andriūšis. ROJAUS VARTAI. \$1.50
J. Savickas. ŠVENTOJI LIETUVA. Romanas. \$3.00
Joergo. TAIKA ATEINA Į SLĖNĮ. Romanas. \$1.00
A. Budavas. RŪSTI SIENA. Apsaka. \$1.40
A. Giedrius. PASAKĖČIOS. \$2.00
Ignatonis. IR NEVESK Į PAGUNDĄ. Romanas. \$3.00
Gandrinas. IŠ LIETUVOS MUZIKINĖS KŪRYBOS ISTORIJS. \$3.00
A. Gustaitis. LIETUVA — EUROPOS NUGALĖTOJA, iliustruota. \$2.50
Algirdas Gustaitis. ALGIS TRAKYS IR TAKSIUKAS SLEIVYS. Jų nutikimai Lietuvos kaime. Kova su gaidžiu. \$2.00
Bronys Raila. TAMSIAUSIA PRIEŠ AUŠRĄ. \$5.00
Vykolos Slezevičius. KELIŲ AUTORIŲ ATSIMINIMAI. \$5.00
P. Mauriac. GIMDYTOJA, romanai. \$1.75
A. Kutkus. ARTISTO ATSIMINIMAI. \$2.00
Levinskas - Banišauskas, ANGLIAKASIŲ ATSIMINIMAI. \$3.00
Mokyklai ir gyvenimui. LIETUVOS ŽEMĖLAPIS. \$3.50
Su aiškinimais, vietų vardais ir tt.
Žurnalas LIETUVA. \$0.50
P. Babickas. DRAMBLIO KOJOS. \$2.00
S. Miglinas. PAVERGTOJI LIETUVA. \$1.50
S. Miglinas. LIETUVA SOVIETINĖS AGRESIJOS DOKUMENTUOSE. \$1.50
„STUDENTŲ VARPAS“ \$0.50
J. Mingirdas. PATARLES, PRIEZODŽIAI, POSAKIAI. \$3.50
„VARPAS“ (dvigubas) \$2.00
Dr. J. Prunskis. RINKTINĖS MINTYS. \$3.00
L. Bačelis. KOLCHOZAI LIETUVOJE. \$0.50
Paulius Jatulis. PO TUKSTANČIAIS KAUKIŲ. \$1.50
V. Čičianus. TAUTINIS AUKLĖJIMAS ŠEIMOJE. \$1.50
B. Pukelevičiūtė. METUGĖS. \$1.00
L. Dovydenas. BROLIAI DOMEIKOS. \$2.50
K. Požaraitė. NUSIDĖJĖLĖ, romanai. \$2.—
J. Gruodis. VISUR TYLA, AGUONĖLĖS, RŪTA, RUGIAGĖLĖS. \$1.50
P. Orintaitė. MARTI IŠ MIESTO. \$0.75
V. Tamulaitis. SUGRĖŽIMAS. \$1.10
Vytenis. RAUDONOJI ŽVAIGŽDĖ, žodynė. \$0.75
Prof. Roemeris. LIETUVOS SOVIETIZACIJA. \$0.25
B. Sruga. DIEVŲ MIŠKAS. \$5.00
J. Gliada. ŠIKŠNOSPARNIŲ SOSTAS. \$2.50
Ig. Šeinius. KUPRELIS. \$3.00
Ig. Šeinius. Vyskupas ir velnias. \$3.00
A. Baronas. LAIPTAI IR BEDUGNĖS. \$3.00
J. Vadis. OKULTINIAI PATYRIMAI. \$2.00
B. Daubaras. NERAMU BUVO L. ALĖJOJ. \$2.00
A. Baranauskas. KLONIAI IR KALVOS. \$2.00
J. Eretas. ST. ŠALKAUSKIS. \$5.00
N. Mazalaitė. PJUTIES METAS. \$3.00
P. Jurskas. SMILGAICIŲ AKVARELĖS. \$5.00
J. Švaistas. TRYS ŽODŽIAI. \$2.00
B. Sruga. KAS BUS, KAS NEBUS. \$2.00
J. Gliada. NAMAI ANT SMĖLIO. \$2.00
J. Gliada. ORA PRO NOBIS. \$4.00
V. Beliajus. THE EVENING SONG. \$3.00
B. Gražulis. SUDUŽES VAIZDAS. \$1.50
I. Joerg. LAIMĖS JIESKOTOJAI. \$1.50
J. Jankus. PIRMASIS RŪPESTIS. \$2.00
S. Pranckūnas. RIEDMENYS RIEDA PERGALEI. \$2.50
S. Zobarskas. THE MAKEN OF GODS. \$3.00
A. Baronas. VIENISI MEDŽIAI, romanai. \$1.50
J. Gliada. IKARO SONATA. \$1.50
P. Andriūšis. DAINA IŠ ANTRO GALO. \$1.50

Pinigus siųskite adresu: 7722 George St., Ville Lasalle, Montreal 32, P. Q., Canada.

MONTREAL

„NEPRIKLAUSOMOS
LIETUVOS“

nupirkti mašina jau dirbtuvė je peržiūrima ir sutvarkoma, p to ji bus statoma NL patalpoje. Mašinai statyti išlietos cementinės grindys. Čia pasidar bavo A. Snapkauskas ir St. Reutas.

NL leidyklos priestatas jau užbaigtas ir jį pergabenti daiktai, kurie turėjo būti išnešti iš patalpos, reikalingos mašinai pastatyti.

Talka vyko labai gražiai. Daiktus pergabenant gražiai pasidarbavo skautai, kurių dalis buvo studentai — Tekutis, Bulota, Barteška, Rupšys, kiti mū su nuolatiniai talkininkai — Ptasinskai, Bulotai ir būrys jaunųjų. Visiems talkininkams nuoširdžiai dėkojame.

ARTIMUI Į PAGALBĄ

N. V. Daugelavičienė lanke si NL redakcijoj, pratęse NL prenumeratą, išgijo naujų knygų ir, atsiliepdama į Vekietijoje, sanatorijose gyvenančių prašymą, apmokėjo jiems prenumeratą. Nuoširdžiai dėkojame.

GRAŽIA PRIESVESTUVINĖ
STAIGMENĄ

Aldonai Tamkevičiūtei Šv. Kazimiero svetainėje suuošė G. Dasienė, B. Šimonienė, E. Kringelytė ir E. Šimonienė. Dalyvavo apie 130 asmenų ir mergaičių. Nuotakai linkėta leimingo gyvenimo. Jai įteita gražių voverių.

● Pp. Kuprevičiai Val Daviči vietovėje, prie pat Golden Lake, pp. Leknickų kaimynystėje nusipirko gražią vasarvietę su originaliu vasarnamiu.

● Mašinų susidūrimus turėjo K. Toliušis ir A. Barauskas. Rodos niekas labai nenukentėjo, bet nuostolių yra.

● P. Pranevičiaus taverną Ft. St. Charlyje nakčia vagys apkaustė: iš nedegamos spintos paėmė pinigų, cigaretes ir kt. Nuostolių padaryta apie \$700.

● Liet. Studentų Sąjungos vaba turėjo pasitarimą.

● Janina Adomonienė jau grįžo iš atostogų ir vėl priima įvairių siuntinių užsakymus. Yra gauta naujų medžiagų pavyzdžių. Taip pat priimamos ir pačių klientų supirktos medžiagos bei daiktai siuntiniams.

● Reikalingas linotipo rinkėjas. Interesuoti prašomi atsiiepti NL adresu: 7722 George St., LaSalle, Montreal, Canada.

● Mirė Alfonsas Tamošauskas, 74 m., palaidotas per Šv. Kazimiero bažnyčią.

Dr. J. ŠEMOGAS

5441 Bannantyne, Verdun.

Pirmadienį ir ketvirtadienį 2-4; 7-9 p. m.

antradienį ir penktadienį 2-4 p. m.

trečiadienį 7-9 p. m.

šeštadienį 11-1 p. m.

PO 7-3175; namų DO 6-9582.

DANTŲ GYDYTOJAS

Dr. J. MALISKA

1396 St. Catherine St. W.

Suite 419, tel. UN 6-8235

Namų tel.: MU 1-2051.

NOTARAS

J. BERNOTAS

B. A., B. C. L.

168 Notre Dame East,

Suite 206

Tel.: UN 6-2065

Tel.: 671-7494, 7-9 v. v.

ADVOKATAS

STASYS DAUKSA, LL. D.

4 Notre Dame St. E.

Suite 901

UN 1-8933

ADVOKATAS

JOSEPH P. MILLER,

B. A., B. C. L.

Suite 205

168 Notre Dame St. E.

UN 6-2063 ir UN 6-2064

Resid.: 40 Lafleur

LaSalle. DO 6-1570

Dr. E. Andrukaitis

956 SHERBROOKE E.

Tel.: LA 2-7236

LABAI GRAŽIOS
SUKAKTUVĖS

Domicelė ir Antanas Girdaukai šeštadienį turėjo didelę šventę — 50 metų — Aukso vedybų jubilėjų. Tą dieną Šv. Kazimiero bažnyčioje buvo iškilmingas šliubo patvirtinimas. Kun. Dr. F. Juzevičius ta proga labai gražiai jubilatus įvertino, ypač p. Girdauskienę, kuri kelis dešimtmečius ne tik dirbo, bet ir pirmininkavo Šv. Onos draugijai, atnešusiai parapijai daug naudos.

Po bažnytinio apeigų, svečiai įvyko vaisės, kuriose dalyvavo per 200 asmenų. Vaisių iniciatoriai ir vykdytojai pp. Paznokačiai, M. Gručkūnienė, p. Astrauskienė p. Kasparavičienė viską gražiai paruošė. Su buvimą vedė V. Širvydas. Sveikinimus pareiškė kun. J. Babinas, kun. Juzevičius, Šv. Onos pirm. M. Gručkūnienė, Šv. Elzbieta p. Astrauskienė, kun. Kulbis, J. Girdauskas ir kt. Iubiliatai gavo daug gražių ir brangių dovanų. Sveikiname jubilatus ir linkime gražaus ilgo amžiaus.

THE GEMST GALLERY

rugsėjo 11 dieną atidaryta Sina tapybos darbų paroda, kurioje išstatyti 33 darbai. Šayna yra meną studijavusi Ecole des Beaux Arts Montrealy, dirbo Pietų Amerikoje, Meksikoje. Parodas turėjo Kanadoje, Pietų Amerikoje ir Meksikoje. Paroda atidaryta nuo 10 val. ryto iki 6 val. vakaro, 5380 Sherbrooke West (tarp Grouard ir Decarie).

ATSIŠAUKIMAS Į
TAUTIEČIUS

Pakvietimai į tėvo J. Borevičiaus, S. J., Aušros Vartų parapijos klebono, pagerbimą gaunami pas platintojus. Rugsėjo mėn. 16 d. pakvietimų platintimas nutraukiamas, nes dalyvių pavardės reikia laiku išrašyti į adresą, kuris bus įteiktas Sukaktuviniui. Be to, siemininkams bus lengviau pasirošti. Visi montrealiečiai kviečiami iki rugsėjo mėn. 16 d. pakvietimus įsigyti, nes prie įėjimo pakvietimų nebus galime gauti.

Pagerbimas įvyks 8. m. rugsėjo mėn. 29 d., 7 val. vakar. A. V. parapijos salėje.

Rengėjai

Dr. V. GIRIUNIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA

3938 Rosemont Blvd.

RA 7-5552; namų RA 1-0656.

Dr. A. O. JAUGELIENĖ

Dantų Gydytoja

1410 Guy St., 1 a. 11 kamb.

WE 2-0662; namų PO 8-8096

NOTARAS

J. BERNOTAS

B. A., B. C. L.

168 Notre Dame East,

Suite 206

Tel.: UN 6-2065

Tel.: 671-7494, 7-9 v. v.

ADVOKATAS

STASYS DAUKSA, LL. D.

4 Notre Dame St. E.

Suite 901

UN 1-8933

ADVOKATAS

JOSEPH P. MILLER,

B. A., B. C. L.

Suite 205

168 Notre Dame St. E.

UN 6-2063 ir UN 6-2064

Resid.: 40 Lafleur

LaSalle. DO 6-1570

AUŠROS VARTŲ
PARAPIJOS ŽINIOS

Tėv. St. Kulbis, S. J. baigęs pastoracinio darbo išipareigoji mus Jungtinės Amerikos Vals tybėse, praeitą penktadienį grįžo į Montreali.

Suaukuta praeitą sekmadienį rinkliavose bažnyčioje 398.26 dol.

Kardinolas Leger kviečia rugsėjo 18 dieną visų parapijų kunigus - klebonus svarbiu raitarimui.

Parapijos kanoninė vizitacija kuri įvyko birželio 15 d. vysk. Belanger atsiuntė vizitacijos raportą, kuriame džiaugiasi mūsų parapija bei josios veikla ir pareiškia nuoširdų dėkingumą parapijos kunigams, komitetui ir visiems parapijiciams už gražų bendradarbiavimą.

● Antradienį Skautų Vyčių suėiga 8 v. v., A. V. parapijos klebonijoje mažame posėdžiui kambariui.

ŠV. KAZIMIERO
PARAPIJOS ŽINIOS

Jaunimas ruošia susipažinimo šokių spalio 20 d.

Grybų tradicinė parapijos vakarienė bus spalio 6 d.

Rinkliava 125.53. Aukojos bažnyčiai M. Vapsva 9 dol.

Vestuvės E. Zailny su A. Tamkevičiūte šeštadienį.

Tuokiasi J. J. Paulin su Sandra Janušaitė.

— Vilniuje leidžiamas lietuvių - prancūzų kalbų žodynas, apimantis apie 25.000 žodžių. Žodyno autorės — S. Kairiūkšytė ir I. Karsavinaitė.

DISTR. ESTATE BROKERS

Pastatas, kuriame buvo mūsų rasti nuo 1953 metų adresu 177 Sherbrooke Street West, bus nugriautas, todėl nuo rugsėjo 1 d. 1962 mus galėsite pasiekti tik vienu adresu: 3907 Rosemount Blvd. Montreal, Que. RA 2-2472.

Maždaug už metų, kada naujas pastatas bus baigtas, tikimės sugrįžti į seną savo vietą.

Pastatai — Žemė

Draudimas — Paskolos

Sąskaitos „Lite“ Nr. 752.

P. Adamonis, RA 2-2472.

Arch Realties R'd.

Pr. Rudinskas, HU 1-2957.

2415 Park Row East, N. D. G.

Sklypai, namai, prekybos ir pramonės įmonės. Premijos už naujų klientų nurodymą.

LIBERALAI KRITIKUOJA
FINANSINĖ KONSERVATORIJŲ POLITIKĄ

Finansinis Liberalų partijos žinovas Walter Gordon aštriai kritikuoja Konservatorių „Dėžų suveržimo“ politiką.

Gordon pirmiausia pareiškė, kad Diefenbaker, eidamas į federalinius rinkimus, gyrėsi, jog finansinė, ekonominė Kanados būseną puikiausia, o kai rinkimai praėjo, jis tuos savo teigimus nubraukė ir parodė tikrą ekonominę - finansinę padėtį, kuri vaizduojama katastrofiška, dėl ko vyriausybė griebėsi drastiškų priemonių, ligi iki šių varžymų ir 86-šiais milicijais karo biudžeto sumažinimu.

Gordon sako, kad tas „Dėžų užveržimas“ nieko gera ne duos, nes padidės nedarbas ir susidarys daug kitų sunkumų.

Gordon teigia, kad kovo jant su sunkumais, reikia pažinti ekonominę Kanados būseną. Nugalėjus nedarbą, reikia pereiti į ilgąmetės ekonominės programos vykdymą. Tas turi vesti prie biudžeto pusiausvyros, pramonės išvystymo ir prekybos su užsieniu išlygavimo.

Visai negerai valdžia davo, kad biudžeto deficitą mažina nubraukdama sumas viešiesiems darbams. Tas labai nežymiai deficitą mažina, o net darbas dėl to labai padidės. Gordon nurodė, kad Kanada daug išlaidų darė gindama Europos vakarus, kai tuo tarpu net ekonominė būseną labai gera (kai žinoma, Vak. Vokietija sutiko mokėti už Kanados kariuomenės išlaikymą Vokietijoje). Gordon nuomone, valdžia daug lėšų eikvoja valdinti įmonėm, kaip pav. geležinkelams, kurie, CNR, šiemet per 7 mėnesius davė 16,032,000 dol. nuostolių.

— Rugsėjo pabaigoje Vilniuje ir Kaune viešėjo Estijos kultūros veikėjų delegacija. Ji susipažino su kultūros įstaigų veikla, architektūros meno paminklais, statybomis.

ADVOKATAS

FRANK M. GODINE, Q. C.

Suite 1005, 485 McGill Street

Montreal 1, Que.

UNiversity 6-7872

J. Gražys

KAILIŲ SIUVĖJAS.

Siuvu, Parduodu, Taisau ir Remodeliuoju.

6396 Bannantyne, Verdun. Tel.: dienomis AV 8-2352. Po 6 val. PO 7-6183.

Taupyk ir skolinkis

SAVO KREDITO KOOPERATYVE „LITAS“

Santaupos pilnai apdraustos. Paskolos lengvai ir greitai duodamos bet kokiam geram tikslui.

Bankas veikia: sekmadieniais: 10,30-11 val. A. V. par. salėje. Šiokiadieniais: 1451 Crawford Bridge Ave., Verdun: pirmadieniais nuo 10-12 val. ir nuo 7-8 val; trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7-8 val. p. p.

3907 Rosemount Blvd. (W. of Pie IX): trečiadieniais ir penktadieniais nuo 3 iki 8 v. ir šeštadieniais nuo 10 iki 12 v.

Paskolų reikalais kreiptis pas ved. padėjėją P. Rudinską. Rosemount darbo valandomis tel. RA 2-2472, kitu laiku — tel. HU 1-2957.

Pirm. J. Bernotas, UN 6-2065. Ved. D. Jurkus, PO 7-4280.

TORONTO

TORONTO LIETUVIŲ
KAPINĖSEŠEŠTADIENINĖ
MOKYKLA

ši rudenį numatoma pastatyti apie dešimt naujų antkapų. Džiugu, kad daugelis lietuvių savo mirusiems pagerbti antkapų projektus užsako pas lietuvių dailininkus. Pav., visuomenininko Pov. Budreikos antkapui projektą paruošė dail. B. Docienė, o a. a. Braukliū — inž. dr. A. Kulpavičius. Atrodo, kad paminklai bus pastatyti vėlinių dienai.

Ši mėnesį liet. kapinės perkeliami a. a. sol. Kosto Orento palaikai.

MAIRONIO MINĖJIMAS

Toronte įvyks spalio 21 d. Minėjimą ruošia KLB Toronto apylinkės valdyba. Paskaitą skaitys dr. Jonas Grinius, svečias iš Vokietijos. Mėnėnį programą užpildys jaunimas, imdama medžiagą iš Maironio raštų.

ENCIKLOPEDIJOS
REIKALU

Lietuvių Enciklopedijoje atėjant prie raidės „T“, Toronto lietuviškosios institucijos, kaip Bendruomenė, parapijos bei organizacijos paruošia medžiagą iš savo veiklos ir prisiduria medžiagą L. E-jos atstovui ir bendradarbiui J. Kardeliui. 638 Beatty Ave., Verdun. arba 7722 George St., LaSalle, Montreal, P. Q.

PRIIMTOS REZOLIUCIJOS

Atkelta iš 1-mo psl.

cijų išlaikymą. Sveikindami su vosius savo žemėje, mes taip pat norime prisiminti pavergtusios seriser ir brolius, žuvusius kovose už laisvę, mirusius ištremime, kenčiančius vergų stovyklose ir uždarytus kalėjimuose, nes jų auka yra didžiausias užtikrinimas, kad raudonoji imperija galų gale žlugs ir mūsų šalis atgaus laisvę.

Dėl Lietuvių Fondo

KLB Krašto Taryba priėmė si Kanados Lietuvių Fondo statutą, kviečia visus bendruomenės padalinius ir atskirus asmenis dalyvauti ir tuo būdu sudaryti nis, savo įnašais šiame Fonde stiprią bei efektingą priemonę siekiantiems tikslams įgyvendinti.

Bendrabučių reikalu

K. L. K. Krašto Taryba, tu redama galvoje šių metų Kanados Liet. Mokytojų Dienų rekomendaciją bendrabučių reikalui, paveda krašto valdybai rūpintis tokius lietuviškus bendrabučius organizuoti.

SKLYPAI PRIE EŽERO

Parduodami sklypai, 4 mylios vakarus nuo St. Agathe.

Grazus miškas, natūralus ežeras. Teirautis MU 1-6406.

NEMOKAMAI

duodami katalogai ir kainoraičiai, aprašai 50 ūkių ir didelių žemės sklypus. Kainos: nuo \$250 iki \$80,000. Teirautis: Luc Marchessault Mayor, West Chefford, Que.

TAISAU IR DAŽAU

LENGVAS MAŠINAS. LIETUVIAMS NUOLAI DA. Skambinkite telef. DU 9-0571.

V. Sušinskas.

I. G. ELECTRIC R'd.

Elektros kontraktorius

IGNAS GURČINAS

889 — 56 Avenue

Lachine. Tel. 631-0882.

Šeštadienį, rugsėjo 15 d., Šv. Pranciškaus mokykloje, pradėjo mokslo metus Toronto Maironio vardo lietuvių mokykla. Šiais mokslo metais numatoma turėti per 500 mokinių. Mokykloje yra 10 skyrių, kurių jau nesnieji turi po du ar tris skyrius. Mokyklos vedėju pakeistas mok. Jonas Andriulis. Mokyklos Tarybos pirmininkas kun. P. Ažubalis. Mokyklos tėvų susirinkimas įvyks ši sekmdienį, rugs. 23 d. Prisikėlimo par salėje tuojau po 11 val. p. maldų.

● Serga, Weston sanatorijoje, po kojos kaulo operacijos, sveiksta Stasys Dargis. Geieral ligoninėje jau antrus metus gydo si Eligijus Narušis.

Raštinė: LE 4-4451

Dr. P. MORKIS

DANTŲ GYDYTOJAS

Vakara ir šeštadieniais

pagal susitarimą.

1082 Bloor W., Toronto 1

(i rytus nuo Dufferin St.)

LIETUVIAI AUKSO MEDALIŲ LAIMĖTOJAI

62 metų Kanados Tautinėje parodoje

Šiemetinė Kanados tautinė paroda buvo dosni dviem aukso medaliais vietinei lietuvių kolonijai. Parodos metu vykusiam instrumentalistų konkursui (muzikal competition), gerbių ir energingų prekybininkų pp. Sinkevičių vaikai, 8 metų sūnus Vytautas ir 10 metų dukra Gražina, savo amžiaus grupėje, piano dueto skambinime, surinkę 86 taškus, laimėjo pirmą vietą ir gavo medali. Piano solo skambinime kiekvienas surinko po 82 taškus.

Kitą aukso medalį vyresnėje vaikų grupėje (taip pat dviem taš.) laimėjo pp. Pranaičių sūnus Rimantas ir Vytautas, surinkę 85 taškus.

Didi pagarba priklauso abiem šeimoms, kurios randa ir laiko ir noro ir lėšų vaikų dvasiniams ir kultūriniais gabumams vystyti.

Sveikinimai

Nutarta pasveikinti Petronėlę Juškevičienę, kuriai pirmininkaujant Laikinajam Bendruomenės komitetui buvo suorganizuota KL Bendruomenės ir kuri prieš 10 metų Montrealyje atidarė pirmąją KL Tarybos sesiją.

Pasveikinti ir padėkoti Radio veikėjai, kuri duoda galimybių pasinaudoti šia modernia priemone skelbti lietuvių ir Lietuvių.

Baigiant KLB Kr. Tarybos posėdžius pirm. P. Lukoševičius padėjo atsilankiusiems į posėdžius — Konsului J. Žmuidzinui, PLB pirm. Dr. Sungailai, buv. pirm. KLB pirmininkui J. Matulioniui. S. Kęsgailai, gražiai vedusiam KLB Ottawos apylinkė su J. Šimanskiu, priešakyje ir dailininkams, kurie dalyvavo meno parodoje. Dail. Pautienius ta proga pasidžiaugė, kad Ottawoje lieka 10 darbų, o loterijoje ejęs Petronėlės kūrinyms atiteko p. Marčiukaičiui iš Pembroke.

— Per Vilniaus radiją rugp. 28 d. suvaidinta Balio Sruogos pjesė „Pajūrio kurortas“.

EUROPIETĖ SPĖJĖJAI

Spėja iš kortų ir deino. Kalba įvairiomis kalbomis. Pataria ir gelbsti visuose klausimuose: meilėje, vedybose, biznyje ir t. t. Paslaptys išlaikomos. Nepraileiskite progos ir kreipkitės tel. VI 9-6654, nuo ryto 9 iki vakaro 9 val.